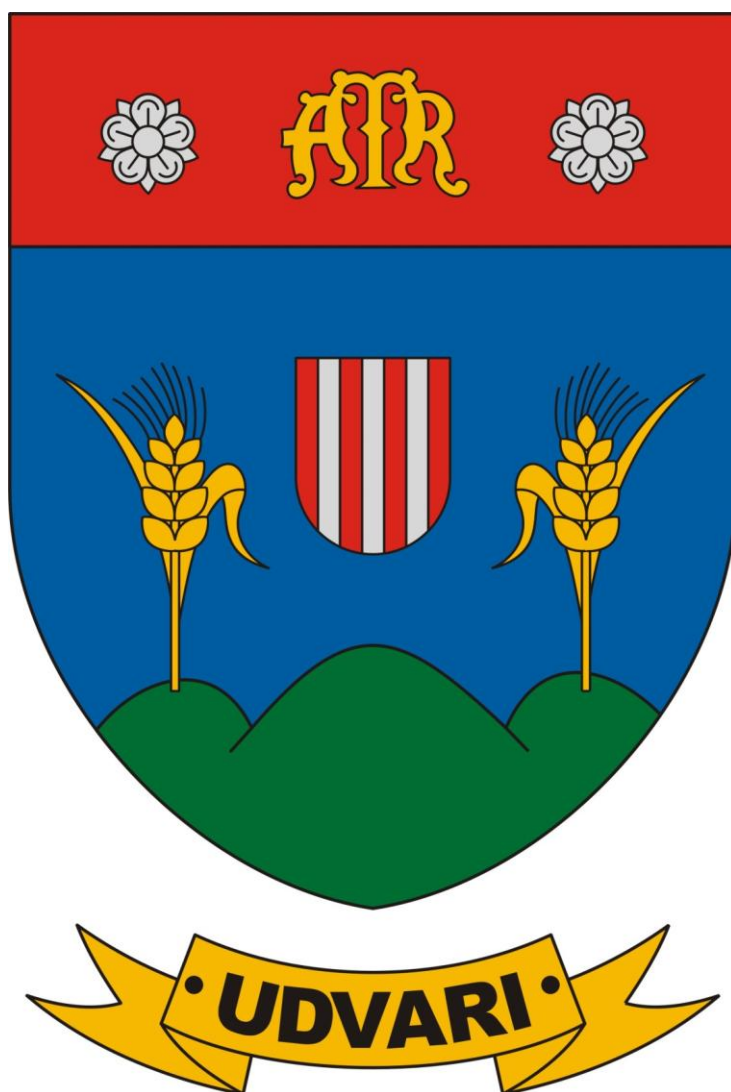

Udvari Község Önkormányzata
Helyi Esélyegyenlőségi Program
2020-2025

Udvari, 2020.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	6
Célok	7
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	9
1. Jogszabályi háttér bemutatása	9
2. Stratégiai környezet bemutatása	13
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	24
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	39
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	43
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	46
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	48
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	50
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	51
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	52
1. A HEP IT részletei	52
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	52
A beavatkozások megvalósítói	53
Jövőképünk.....	54
Az intézkedési területek részletes kifejtése	55
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	64
3. Megvalósítás	69
A megvalósítás előkészítése	69
A megvalósítás folyamata	69
Monitoring és visszacsatolás.....	71
Nyilvánosság.....	71
Érvényesülés, módosítás.....	73
4. Elfogadás módja és dátuma	74

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Udvari Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Udvari Tolna megye északi részén, a dombvidékes Hegyhát tájegységen belül, az ÉNy-DK irányban húzódó völgyek mentén helyezkedik el. A Község a Tamási kistérséghez (31 település) tartozik, szilárd burkolatú közúton Gyöngyös irányából közelíthető meg.

A község - ahol ásatások folyamán a kelták idejéből való lovassírokat fedeztek fel - neve hajdan Udvar volt, amely a főnemesi Székely famíliától eredeztethető. A családfő 40 családot telepített le, amelyek részére ún. „kaszárnákat” építtetett. Az egészet udvarnak hívta, ennek nyomán lett később a Község elnevezése Udvari. A terület a honfoglalás után a Hedri nemzetség birtokába került, majd később egy 1271-ben kelt határjáró levél a Monoszlay családot tünteti fel birtokosként. A feljegyzések szerint már a XV. században temploma volt. A török dúlás idején - sok más településhez hasonlóan - Udvari is elnéptelenedett, újratelepítése a XVIII. században magyar és német ajkú lakossággal történt. A II. világháború alatt a népesség mintegy felét kitelepítették, helyükre felvidékieket költöztettek.²

A Község – bár Belecska, illetve a 61-es út felől üzemi úton, Miszla felől aszfaltúton is megközelíthető – zsákfalunak tekinthető, megfelelő közlekedési kapcsolata csak Gyöngyös (10,6 km) felé épült ki, alap- és középfokú kapcsolatai is a városhoz, valamint Miszla községhez kötődnek.

A település lakónépességét a településen lakóhellyel rendelkező, de másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen a területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek alkotják.

Udvari népessége 1880-1890 körül érte el a csúcspontot 1596 fővel. 1900-1920 között csökkent, majd a második világháborúig 1300 fő körül mozgott. 1941-től az ezredfordulóig folyamatosan és kb. azonos ütemben fogyott. Ugyanez a tendencia figyelhető meg 2007-től 2011-ig rendelkezésre álló adatokat áttekintve.

Az állandó népesség a településen bejelentett lakóhellyel (állandó lakással) rendelkező személyeket jelenti, függetlenül attól, hogy van-e máshol bejelentett tartózkodási helyük (ideiglenes lakásuk). Az életkor szerinti

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

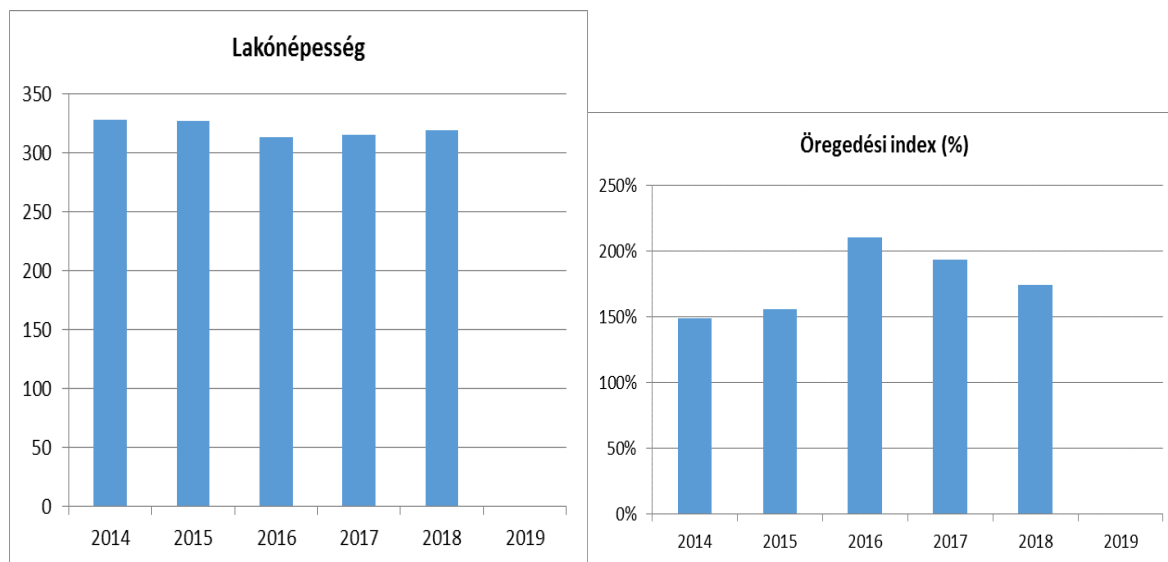
² Forrás : Tolna Megye kézikönyve

bontásban való állandó népesség számossága segít az esélyegyenlőség különböző célcsoportjának meghatározásában.

Az állandó népességszámból kitűnik, hogy összességében férfiak nagyobb számban élnek a községben. Kifejezetten szignifikáns a különbség a 18-59 éves korosztályban, ám a 60 év feletti népességet tekintve már a nők vannak többségben.

Az öregedési index azt jelzi, hogy 100 fő 14 év alattiira mennyi 65 éven felüli fő jut. Ha az index 100 alatti, akkor azt jelenti, hogy túlsúlyban vannak a 14 év alattiak, vagyis fiatalos a településszerkezet, míg 100 feletti érték esetén a 65 év felettiiek vannak többen, tehát a település előregedő.

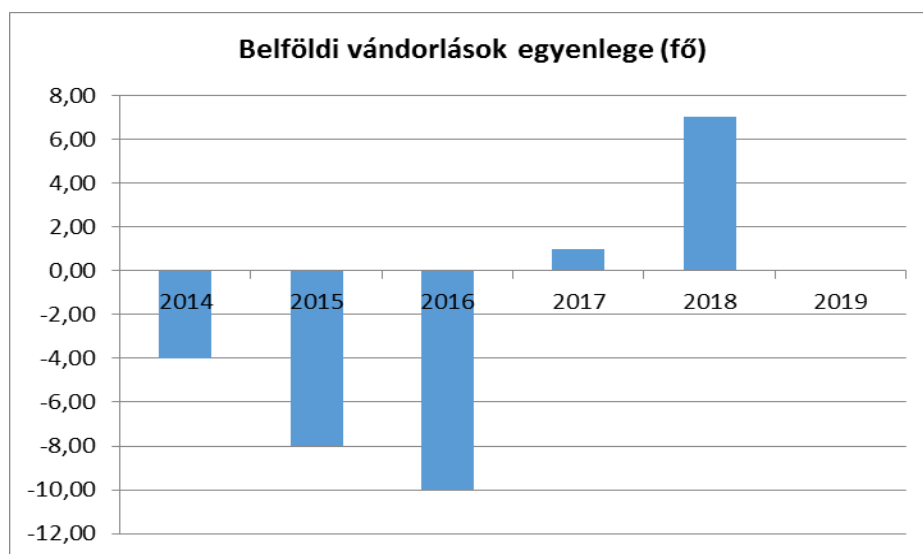
Udvari öregedési indexét megvizsgálva elmondható, hogy minden egyes 14 alatti gyermekre 2 idős jut.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az állandó jellegű odavándorlás és az elvándorlás egyenlege a település vonzerejét mutatja meg. Amennyiben az egyenleg pozitív, akkor az odaköltözés, ha negatív, az elvándorlás a jellemző. Udvari esetében az egyenleg minden vizsgált évben negatív, tehát az elköltözés a jellemző, ami hosszú távon komoly problémához vezethet a népesség megtartásában.

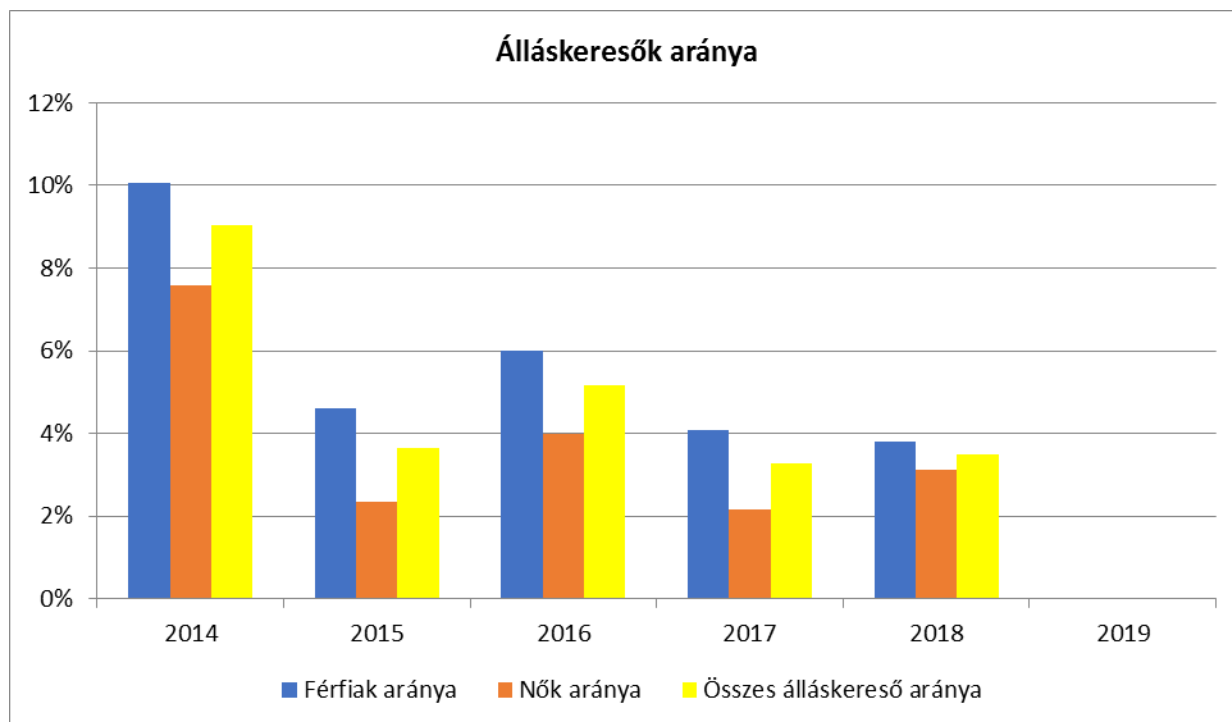

Forrás: TeIR, KSH-STAR

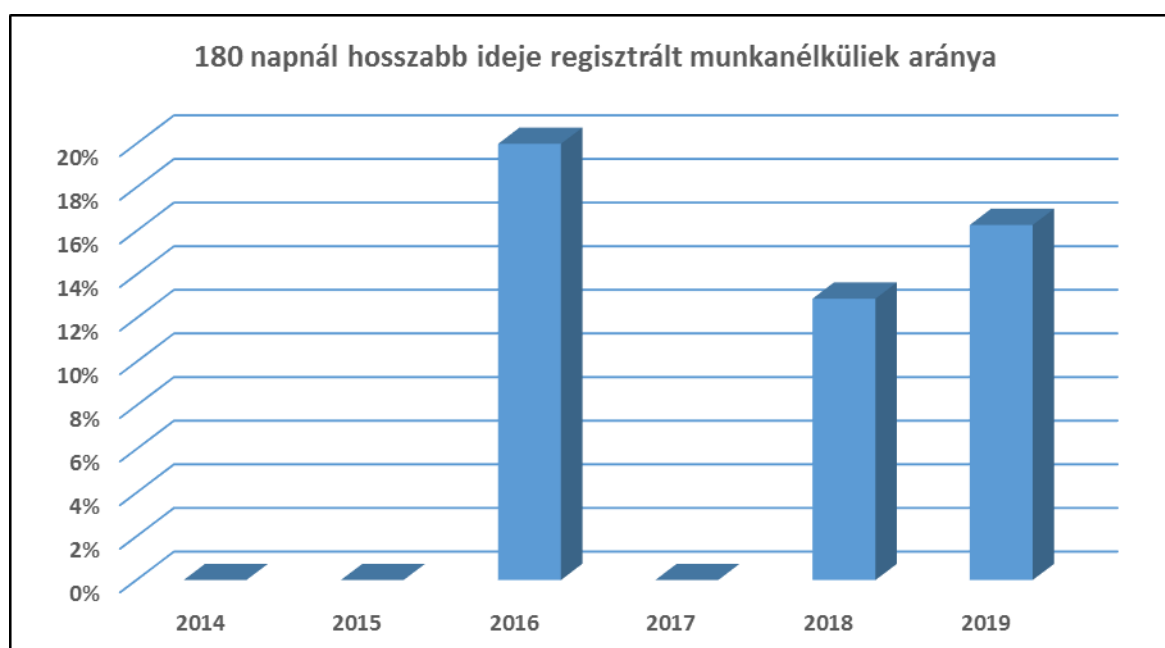
A természetes szaporodás értéke az élveszületések és halálozások számának különbségét jelenti.

A község esetében ez az érték a vizsgált években negatív előjelű, azaz a halálozások száma több mint az élve születések száma. Ez is a település előregedését mutatja, és azt, hogy komoly gondot kell fordítani az idősebb korosztályra.

A statisztikai adatok szerint jelenleg 352 lakost tartanak nyilván a községben. Ennek 25,6 %-a nyugdíjas, 14-16 %-a munkanélküli. Magyarázható ez azzal, hogy Udvari országosan és a régió belül is a halmozottan hátrányos helyzetű települések között szerepel. Nagyon magas a munkanélküliek aránya, s ezek jelentős része alacsony képzettséggel rendelkezik. A munkalehetőséget biztosító üzemek 30-50 km-re vannak, s mivel a munkáltatók ilyen távolságra nem térítenek útiköltséget, esélyeik is minimálisak az elhelyezkedésre. Ez általános elkeseredettség-, és kilátástalanság-érzést okoz.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az Önkormányzat mind szűkösebb anyagi lehetőségei és az értelmiség faluból való „eltűnése” is magyarázza a község jelenlegi szociális helyzetét.

A lakások száma 150, vezetékes ivóvízzel 95 %-a ellátott, ezeknek csak 70 %-a fürdőszobás lakás. A házak közel 80 %-a telefonnal felszerelt. Szennyvízcsatorna- és gázhálózat még nem került kiépítésre.

A szülők igen nagy hányada tartós munkanélküli, vagy úgynevezett „hivatásos anyja”. Az Óvoda tagintézményként működik, jelenleg 9 fő a beíratott kisgyermek száma. A községben iskola sincs, a gyerekek (kb. 40 fő) Gyönkön tanulnak, ami 10 km-re található. Számukra a Volán biztosított reggel iskolabuszt, délután pedig a távolsági autóbusszal tudnak hazautazni.

A faluban nem lakik orvos, tanító, lelkész. A közigazgatási feladatokat helyben a polgármester és egy ügyintéző látja el, a Gyönki Közös Önkormányzati Hivatal hatósági osztályvezetője - mint jegyzői megbízott - kéthetente egyszer néhány órára tartózkodik Udvariban, a szakigazgatási feladatokat a Közös Hivatal szakapparátusa biztosítja, mely a szomszédos kisvárosban, Gyönkön, található. Az orvos heti két alkalommal rendel a községben, ekkor látja el a járóbetegeket.

Gyógyszertár szintén Gyönkön található. A legközelebbi szakorvosi rendelés, illetve kórház Szekszárdon működik, ami a Községtől 50 km. Tüdőszűrésre is Szekszárdra kell utazni, a helyi szűrés (szűrőbuszok) megszűnt.

Tamási városban található az illetékes Földhivatal, az Okmányiroda, Munkaügyi központ, ami 30 km-re van a községtől.

Gyönk - Udvari - Szekszárd viszonylatában elfogadhatónak mondható a közlekedő autóbuszok száma, de ez csak azok számára megfelelő, akik bírják az egy órás zötykölődést és a 20 perces sétát a buszmegállótól a szakrendelőig. Tamási irányába azonban csak többszöri átszállással lehet eljutni és a járatok száma is mindössze kettő. Vagyis akinek Tamásiban van hivatalos elintézési valójája, reggel 7 órakor elindul otthonról és délután 5 órára ér haza.

A legközelebbi vasútállomás 15 km, de a Volán sajnos nem hangolta össze a buszok menetrendjét a vonatok menetrendjével, így aki ezt a közlekedési eszközt választja, kénytelen személyautót fogadni, amivel időben kiér az állomásra.

A faluban egy COOP-ÁFÉSZ által üzemeltetett vegyesbolt, valamint egy vállalkozásban működtetett italbolt található, a vállalkozások száma 3, amelyek a mezőgazdaságban munkálkodnak.

A postai szolgáltatást mobilposta biztosítja hétfőtől péntekig minden nap 11-től 13 óráig, ahol pénz- illetve levélfeladás lehetséges és a postai küldeményeket is házhoz viszi.

A községben 2 civil szervezet tevékenykedik: az Egymásért Egyesület és az Udvari Polgárőr Egyesület.

A településen nemzetiségi önkormányzat nem működik.

Értékeink, küldetésünk

Legfőbb értékünk az ember, akikkel közösen azon munkálkodunk, hogy Udvari az itt lakók számára egy élhető, tiszta, gondozott település legyen. Küldetésünk, hogy mindenki számára elérhetővé tegyük a közszolgáltatásokat, felzárkóztassuk a lemaradottakat, elősegítsük a fiatalok helyben tartását, közösséggé kovácsoljuk a településen élőket.

Az esélyegyenlőség biztosítása két kiemelő elvárást fogalmaz meg. Egyrészt az egyenlő bánásmód követelményének érvényesülését, a hátrányos megkülönböztetés (diszkrimináció) tilalmát jelenti, másrészt olyan esélyegyenlőségi politikák kialakítását és végrehajtását, amelyek a hátrányos helyzetű állampolgárok életkörülményeinek javítását segítik elő különböző területeken.

Udvari Község Önkormányzatának célja, hogy minden lakója számára elérhetővé tegye a közszolgáltatásokat. Előbbiek minél hatékonyabb és eredményesebb megvalósítása érdekében megalkotja a helyi esélyegyenlőségi programját. A program tartalmazza a helyzetelemzést és az erre épülő cél és feladat-meghatározásokat, valamint azok megvalósításának ütemezését. Az esélyegyenlőségi program a településen feltárt esélyegyenlőségi problémákra reflektál és beavatkozásokat tartalmaz azok kezelésére.

A helyzetelemzés alapul szolgál annak megállapításához, hogy az Udvari községben élő hátrányos helyzetű társadalmi csoportok a teljes lakossághoz viszonyítva milyen jövedelmi, foglalkoztatási, képzettségi,

szociális, lakhatási, területi, egészségügyi mutatókkal rendelkeznek, és ezek alapján milyen esélyegyenlőségi problémákkal küzdenek.

Az esélyegyenlőségi program a település területén élő hátrányos helyzetű csoportokra irányul. Az esélyegyenlőségi terv alapját képező módszertani segédlet potenciálisan kiemelt hátrányos helyzetű társadalmi csoportnak tekinti:

- a mélyszegénységben élőket és a romákat,
- a gyermekeket,
- a nőket,
- az időseket,
- a fogyatékkal élő személyeket.

Udvari Község Önkormányzata tudatában van annak, hogy köteles megtartani valamennyi jogviszonyában és eljárásában az Ebktv-ben meghatározott egyenlő bánásmód követelményét.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Udvari Község Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

Az esélyegyenlőség biztosításával összefüggő etikai elvek

- Megkülönböztetés tilalma, egyenlő bánásmód elve: a közszolgáltatások működésében meg kell előzni az állampolgárok hátrányos megkülönböztetését. A megkülönböztetés tilalma vonatkozik a lakosok bármilyen faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti diszkriminációjára.
- Az emberi méltóság tiszteletben tartása: Az állampolgárok emberi értékük, méltóságuk, egyediségük alapján tiszteletet érdemelnek, érdekeiket figyelembe véve olyan körülményeket és légkört kell kialakítani, melyek ezeknek az alapvető értékeknek a megőrzését és megerősítését szolgálják.
- Szolidaritás: A társadalom számára minden állampolgár egyformán értékes, ezért a település minden közösségének és polgárának érdeke a szolidaritás erősítése, mely nagyban elősegítheti a hátrányos helyzetű csoportok társadalmi integrációját, foglalkoztatási és érvényesülési lehetőségeit. A rászoruló embernek megfelelő hozzáférést kell biztosítani az erőforrásokhoz, szolgáltatásokhoz abból a célból, hogy ő maga is el tudja végezni feladatait, meg tudja birkózni a nehézségekkel.
- Méltányosság és rugalmas ellátás: A megkülönböztetés tilalma nem old fel minden létező egyenlőtlenséget. Olyan pozitív méltányos és rugalmas intézkedéseket kell kidolgozni, melyek elősegítik az érintettek társadalmi pozíciójának, életminőségének javulását.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nktv.)

előírásaira.

- Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben foglalt helyi esélyegyenlőségi programok intézkedései kapcsolódnak a következőkben felsorolt, EU és nemzeti szintű stratégiákhoz, ágazati politikákhoz: EU 2020 stratégia, Nemzeti Reform Program, Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia, Roma Integráció Évtizede Program, Nemzeti Ifjúsági Stratégia.

▪ Az EU 2020 stratégia³

Az Európa 2020 az Európai Unió 10 évre szóló növekedési stratégiája, a 2000-ben megkezdett Lisszaboni Stratégia folytatása, annak tapasztalatait beépítő új, közösségi gazdaságpolitikai célrendszer és ahhoz tartozó intézkedésterv. Célja nem csupán a válság leküzdése, a stratégia az uniós növekedési modell hiányosságait hivatott megszüntetni, és az intelligensebb, fenntarthatóbb és befogadóbb növekedés feltételeit kívánja megteremteni. Az esélyegyenlőség szempontjából releváns célkitűzések, melyeket 2020-ra az EU egészének teljesítenie kell két területen is megjelenik. Az oktatásban a lemorzsolódási arányt 10% alá kell csökkenteni. A szegénység/társadalmi kirekesztés ellen ható intézkedések sora pedig azt célozza, hogy legalább 20

³ A Bizottság közleménye a Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, az Európai Központi Banknak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak, a Régiók Bizottságának és az Európai Beruházási Banknak – Intézkedések a stabilitás, a növekedés és a munkahelyteremtés érdekében, Brüsszel, 2012. május 30.

millióval csökkenjen azok száma, akik nyomorban és társadalmi kirekesztettségben élnek, illetve akik esetében a szegénység és a kirekesztődés reális veszélyt jelent.

- **Nemzeti Reform Program⁴**

Az Európa 2020 stratégia megvalósításának legfontosabb eszközét tagállami szinten a nemzeti reformprogramok jelentik, melyeket a tagállamoknak minden év áprilisában, a stabilitási/konvergencia programokkal együtt kell elkészíteniük. A nemzeti reformprogramok rögzítik az uniós kiemelt célok alapján megfogalmazott nemzeti célokat, továbbá ismertetik, hogyan kívánják a kormányok a célokat teljesíteni, illetve a növekedést hátráltató akadályokat leküzdeni. A dokumentumok azt is meghatározzák, hogy kik, mikor, milyen intézkedéseket hoznak majd, s hogy ennek milyen költségvetési vonzatai lesznek.⁵ A Nemzeti Reform Program az esélyegyenlőségi célcsoportok helyzete javításának szempontjából közvetlen jelentőséggel bíró célkitűzéseket és intézkedéseket tett.

-

- **Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia⁶**

A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (NTFS) az Európai Bizottság által 2011-ben jóváhagyott „A nemzeti roma integrációs stratégiák uniós keretrendszere 2020-ig” című dokumentumban foglaltakhoz illeszkedik. Az NTFS a szegénység elleni fellépés érdekében megfogalmazott felzárkózási politikát helyezi középpontba, emellett hangsúlyos célja a roma közösségek kirekesztése ellen ható folyamatok megelőzése, felszámolása. A stratégia célja, hogy a szegénység szempontjából meghatározó problématerületek – gyermekszegénység, romák helyzete, hátrányos helyzetű térségek – hosszú távú elképzeléseinek integrálását, kiegészítését, egységes célrendszerben történő kezelését kívánja előmozdítani, figyelemmel, a többi, a társadalmi felzárkózási szempontjából releváns stratégiára, így a gazdaságfejlesztéssel és foglalkoztatáspolitikára, a vidékfejlesztésre, az egészségügyi, szociálpolitikai, közigazgatási elképzelésekre.

- **„Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia⁷**

A Legyen Jobb a Gyerekeknek Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolta, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyerekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyerekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. A Nemzeti Stratégia másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke.

- **Roma Integráció Évtizede Program⁸**

⁴ A következő lépés – A Széll Kálmán terv 2.0, Magyarország Kormánya, 2012. április [www.kormany.hu/download/3/e8/80000/1-A_k%C3%B6vetkezo_C5%91_l%C3%A9p%C3%A9s%20\(SzKT%2020\).pdf](http://www.kormany.hu/download/3/e8/80000/1-A_k%C3%B6vetkezo_C5%91_l%C3%A9p%C3%A9s%20(SzKT%2020).pdf)

⁵ Európai Bizottság, Európa 2020 http://ec.europa.eu/europe2020/documents/related-document-type/index_hu.htm

⁶ Nemzeti Társadalmi és Felzárkózási Stratégia – mélyszegénység, gyermekszegénység, romák (2011-2020.) Budapest, 2011. november <http://romagov.kormany.hu/nemzeti-tarsadalmi-felzarkozasi-strategia>

⁷ 47/2007. (V. 31.) OGY határozat a „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégiáról, 2007-2032.; www.biztoskezdet.hu

⁸ A Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervről szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozat; Szociális és Munkaügyi Minisztérium, 2008.

Az Országgyűlés 2007. június 25-én fogadta el a Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervéről szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozatot, amely a Kormány feladatául tűzi, hogy a Stratégiai Terv végrehajtására készítsen rövid távú, kétéves időszakokra szóló intézkedési terveket. A Stratégiai Terv négy prioritási területen (oktatás, foglalkoztatás, lakhatás és egészségügy), az egyenlő bánásmód érvényesítésével kapcsolatban, továbbá a kultúra, a média és a sport területén határoz meg átfogó célokat, a célokhoz kapcsolódó konkrét feladatokat, az ezekhez rendelt mutatókat, továbbá a feladatok eléréséhez szükséges intézkedéseket. A nemek közötti esélyegyenlőség megteremtését a négy prioritási területen megfogalmazottakhoz kapcsolódó feladatokon és intézkedéseken keresztül kívánja megvalósítani.

▪ Nemzeti Ifjúsági Stratégia

Az Országgyűlés 2009-ben fogadta a Nemzeti Ifjúsági Stratégiáról készült dokumentumot (88/2009. (X. 29.) OGY határozat). A Stratégia az ifjúsági korosztályokkal kapcsolatos állami felelősség összefoglalása a 2009-2024. időszakra vonatkozóan. Részletezi az ifjúságpolitika hosszú távú társadalmi céljait, megvalósításukhoz az egyes területeken a horizontális és specifikus célokat, valamint ezekhez kapcsolódó részcélokat határoz meg. A Stratégia megvalósítása kétéves cselekvési tervek mentén történik, a 2012-2013. évi cselekvési tervről az 1590/2012. (XII. 27.) Korm. határozat rendelkezik.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Az Ebtv. 2010. január 1-től hatályba lépő módosítása (63/A. § (1) bekezdés) értelmében a helyi önkormányzatnak és a többcélú kistérségi társulásnak kötelezően el kell fogadnia az öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programját. Az elfogadott programot két évente át kell tekinteni és szükség esetén felül kell vizsgálni. A rendelkezést a 2011. évi CLXXIV. törvény módosította, így az esélyegyenlőségi programra vonatkozó szabályozás az Ebtv. 31. §-ába került át.

A helyi esélyegyenlőségi programban helyzetelemzést kell készíteni a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről, illetve meg kell határozni a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A programalkotás során gondoskodni kell a helyi esélyegyenlőségi program és a helyi önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a közoktatási esélyegyenlőségi terv összhangjáról.

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítése során kiemelt figyelmet kell fordítani:

- az egyenlő bánásmód követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre,
- az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, illetve az azzal szembeni fellépésre, továbbá az egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,
- a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,
- olyan intézkedésekre, amelyek csökkentik a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányait, illetve javítják foglalkoztatási esélyeiket.

A törvények szabályozásával megegyező módon szabályoztuk az esélyegyenlőséggel kapcsolatos kérdéseket

A szegénység elmélyülése miatt az ellátó rendszernek egyre több követelménynek kell megfelelnie a különböző élethelyzetekből, a lakhatásból, a betegségből, a fogyatékosságból eredő szükségletek, eltartottak gyermekek gondozásához kapcsolódó költségek emelkedése miatt, ezért a helyi szabályokat és ezek hatásait folyamatosan vizsgáljuk.

A Képviselő-testület a helyi rendeletalkotási és szabályozási tevékenysége során az esélyegyenlőségi szempontokat, a releváns célcsoportokat is figyelembe veszi.

1.2.1. Nők helyzete, esélyegyenlősége

A nemek közötti hátrányos megkülönböztetést több jogszabály is tiltja, ezek között is kiemelt szerepet foglal el az Alaptörvény és a Munka Törvénykönyve. Ugyanakkor a nők és férfiak között a társadalmi élet minden területére kiterjedő egyenlőtlenség természetének, okainak feltárását nem írja elő jogszabály.

A nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak

1. a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények,
2. a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya,
3. a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

A községben található nőket is foglalkoztató munkahelyek jellemzően a közszféra és a szolgáltatási szektor. A foglalkoztatott, az inaktív és a munkanélküli női népesség főbb demográfiai adatai nem állnak teljes körűen rendelkezésre.

A nők anyagi kiszolgáltatottságát fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt. A település nem rendelkezik adatokkal a ledolgozott munkaidő tekintetében.

A gyermeküket egyedül nevelő nők gazdaságilag (és jogilag is) ki vannak szolgáltatva. A település nem rendelkezik felméréssel a gyermekeiket egyedül nevelő nők szükségleteit illetően.

A nők és férfiak foglalkozási szegregációja, és az ún. „üvegplafon” (a behatárolt előmeneteli lehetőség) az egyenlőtlen bérezést és általában a javakhoz, kompetenciákhoz és lehetőségekhez való egyenlőtlen hozzáférést eredményezi. A nők jellegzetesen az alacsony fizetésű munkakörökbe szorulnak. A település nem rendelkezik információkkal a férfiak és nők bérezését illetően. A várandós és kisgyermekes anyák visszatérése biztosított és támogatott az önkormányzati munkahelyeken. Munkaerő piaci helyzetükről azonban nem készült felmérés.

A nők foglalkoztatását gátló legfőbb akadály a gyermeknevelés. A családi, magánéletbeli feladatok és felelősségek általában egyoldalúan a nőket terhelik. A település nem rendelkezik adatokkal a nők családon belüli túlterheltségéről.

A statisztikai adatok azt mutatják, hogy a nők ellen elkövetett bűncselekmények között egyértelműen a családon belüli erőszak a leggyakoribb. A helyzetet tovább nehezíti, hogy a családban, az otthon falai között folyó erőszak a privát szféra sérthetetlenségénél fogva gyakran láthatatlan, ami az áldozat számára jelentősen megnehezíti a segítségkérést, a környezet számára pedig a segítségnyújtást.

Az adatok azt mutatják, hogy minden ötödik nő él, vagy élt olyan kapcsolatban, ahol partnere rendszeresen testileg bántalmazta őt. Ezt az adatot tovább súlyosbítja, hogy a folyamatos lelki erőszakban élő nők száma ennél jóval magasabb.

Célzottan a női erőszak családon belüli erőszak áldozataival foglalkozó ellátás a községben nem folyik. Az önkormányzat célkitűzése, hogy a két nem egyenlő lehetőségekkel rendelkezzen a társadalmi és a magánéletben, a munkavállalás területén, a képzésben való részvételben, az előmenetelben, a politikai döntéshozatalban, a gyermeknevelésben, valamint a szolgáltatásokhoz való hozzáférésben.

1.2.2. Fogyatékkal élők

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről. Kivételt képeznek ez alól a tanköteles korú fogyatékkal élő gyermekek, hiszen a sajátos nevelési igényű gyermekekről pontos adataink vannak, ők integrált oktatásban vesznek részt. A szociális ellátások igénybevevői között nagy valószínűséggel jelen vannak fogyatékos személyek is, nyilvántartott adattal azonban csak a közlekedési támogatásban részesülőkről rendelkezünk.

A fogyatékos emberek és családjaik világszerte a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják, évszázadok óta a szociális élet peremére sodródva élnek, boldogulásukat ezernyi tényező hátráltatja. Közös feladatunk annak lehetővé tétele, hogy egyenlő eséllyel érvényesülhessenek a mindennapi életünk során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is. A fogyatékkal élők legnagyobb részének egyetlen megélhetési forrása az alacsony összegű nyugdíj, járadék, segély. Egyes esetekben az iskolai végzettségük elmarad az egészséges

társaikétól, ami tovább rontja megélhetési esélyeiket. A tartós egészségügyi problémákkal, illetve fogyatékkal élő emberek munkaerő-piaci lehetőségei erősen behatárolódtak.

1.2.3. Romák és mélyszegénységben élők

Nem áll rendelkezésünkre adat arra vonatkozóan, hogy Udvari településen hány fő vallja magát roma nemzetiséghez tartozónak. A településen roma nemzetiségi önkormányzat nem működik. A hátrányos helyzetűek, inaktívák munkaerő-piacra történő visszakérülése érdekében az önkormányzat közfoglalkoztatással igyekszik segíteni a munkavégzéshez kapcsolt, munkajövedelemmel járó foglalkoztatást. Az egyenlőtlenség meglétét bizonyító esetekről nincs tudomásunk, ha mégis érzékelhető a mindennapok során, az a társadalomban meglévő előítéletek alapján értelmezhető. Ezek ellen minden lehetséges eszközzel fel kell lépni.

1.2.4. Gyermekek

Iskola a településen nincs, az általános iskolai oktatási feladatok Gyöngy székellyel, intézményfenntartó társulás formájában kerülnek ellátásra. Az udvari óvodások a Diósberényi Napraforgó Óvoda varsádi tagintézményébe, illetve a szülők szabad óvodaválasztása miatt a gyöngyi óvodába járnak.

1.2.5. Idősek

A községben a 60 év felettiek aránya az összlakosság közel 30 %-a. Az idősek nyugdíj-összegeiről nincs információnk. Az, hogy az idősek hogyan élik meg az évek múlását, az esetleges egyedüllétet, nagymértékben függ a társadalom nyújtotta életkörülményektől, az idősekkel szemben tanúsított társadalmi magatartástól. A család fiatalabb tagjai gyakran kevés időt szánnak a velük való törődésre, gyakran távol élnek idősebb családtagjaiktól, illetve a megélhetési gondok miatt több mint 8 órát dolgoznak. Mindezek miatt megnőtt a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások iránti igény. A fenti elveket figyelembe véve kerülnek megszövegezésre, illetve módosításra az Önkormányzat e témakört felölelő dokumentumai:

- Udvari Község Önkormányzat Képviselő-testületének 1/2021. (II.20.) önkormányzati rendelete a települési támogatásról, valamint egyéb szociális ellátások helyi szabályozásáról
- Udvari Község Önkormányzati Képviselő-testületének 11/2013. (XII. 31.) önkormányzati rendelete a falugondnoki szolgálatról
- Udvari Község Önkormányzatának településrendezési terve
- Udvari Község Önkormányzat környezetvédelmi programja

2. Stratégiai környezet bemutatása

Tolna megyében 2013-ban, az országoshoz hasonlóan, csökkent az elveszületések és a halálozások száma is, a kettő eredőjeként számított természetes fogyás mérséklődött. A népességszámra vetített természetes népmozgalmi mutatók viszont továbbra is kedvezőtlenebbek voltak az országos átlagnál. A munkaerő-piaci folyamatok kedvező irányú változásról tanúskodnak. Bővült a foglalkoztatottak száma és mérséklődött a munkanélkülieké. Az intézményi munkaügyi statisztika adatai szerint az alkalmazásban állók száma emelkedett, a növekedés a közfoglalkoztatás bővülésével összefüggésben a költségvetési területen erőteljesebb (105,2%) volt, mint a versenyszférában (100,7%). Emelkedett a teljes munkaidőben alkalmazásban állók havi bruttó és nettó átlagkeresete az egy évvel korábbihoz képest (104,6, illetve 105,8%).

Tolna megye gazdaságának különböző területein 2013-ban bekövetkezett változások vegyes képet mutattak. A mezőgazdaságban az időjárás kedvezően befolyásolta a főbb növényfajok terméseredményeit. A termésátlagok emelkedtek, a fontosabb növényeket tekintve Tolna előkelő helyen állt az országos rangsorban. A 2013. decemberi összeírás adatai szerint a szarvasmarha- állomány bővült (117,4%), a sertések száma viszont tovább esett (90,3%). Az ipar bruttó kibocsátásának volumene az országosnál erőteljesebben emelkedett (107,9%), mind a belföldi, mind az exportpiacokon nőtt az értékesítés. A kereskedelmi szálláshelyek 2013. évi forgalmi adatai is élénkülésről tanúskodtak. A vendégéjszakák száma a vendégeknél erőteljesebben bővült (109,0, illetve 102,9%), így összességében emelkedett az átlagos tartózkodási idő. A megye építőipari teljesítményének volumene számottevően nőtt (113,8%), az új beruházások folyó áron számított értéke felülmúlta az egy évvel korábbit. A lakásépítés azonban tovább esett, amelynek következtében az elmúlt évtizedek legalacsonyabb lakásépítési teljesítményét regisztráltuk 2013-ban.

Demográfiai helyzet

Tolna megyében – az előzetes adatok szerint – 2013-ban 1900 gyermek született és 3000-en haltak meg. Mind az élveszületések, mind a halálozások száma mintegy 2-2%-kal elmaradt az egy évvel korábbitól. Összességében némileg (1%-kal) mérséklődött a népesség természetes fogyása. Az ezer lakosra vetített élveszületések és a halálozások száma kedvezőbb volt a Dél-Dunántúl mutatójánál, az országoshoz képest viszont kedvezőtlenebbül alakult.

Az év során 850 házasságot kötöttek a megyében, ez 2%-kal felülmúlta a 2012. évit. Az ezer lakosra jutó házasságkötések száma – amely megegyezett az országos mutatóval – valamelyest kedvezőbb volt a régió átlagánál.

Munkaerőpiac

Az intézményi munkaügyi statisztika adatai szerint a megfigyelt Tolna megyei székhelyű vállalkozásoknál és nonprofit szervezeteknél, valamint a költségvetési intézményeknél 2013-ban átlagosan 45 300 fő állt alkalmazásban, 1,0%-kal több, mint egy évvel korábban. (Országosan 0,9%-os volt a létszámnövekedés.) A munkavállalók 62%-át foglalkoztató versenyszférában

28 200 főt alkalmaztak, a létszám 0,7%-kal haladta meg a 2012. évit. Ezen belül bővült (2,1%-kal) a szellemi foglalkozásuk száma, míg a fizikaiaké gyakorlatilag stagnált (-0,1%). A költségvetés területén 15 600 főt foglalkoztattak, a versenyszféráénál nagyobb mértékű, 5,2%-os volt a létszámnövekedés. Ezen belül a fizikai foglalkozásuk létszáma – a közfoglalkoztatás bővülésével összefüggésben – nagyobb mértékben (7,3%-kal) nőtt a szellemi foglalkozásukénál (4,0%).

A 2013. évben a teljes munkaidőben alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresete – a számviteli nyilvántartások szerint – 208 400 forintot tett ki, amely 4,6%-kal meghaladta az egy évvel korábbit. A nettó havi átlagkereset a családi adókedvezmények figyelembevételével a nemzetgazdaság egészében 136 500 forint, ezen belül a versenyszférában 145 500 forint, a költségvetésben 121 300 forint volt. Ez az előbbi sorrendben 5,8, 6,0 és 5,9%-os keresetnövekedést jelentett a 2012. évihez képest. A nemzetgazdasági ágakat tekintve a nettó átlagkeresetek szinte mindegyikben emelkedtek, az egyéb szolgáltatás, az adminisztratív szolgáltatás valamint a művészet és szabadidő területén viszont keresetcsökkenést mértek.

A nemzetgazdasági szintű átlagos munkajövedelem bruttó összege Tolna megyében 224 900 forint volt, amely 4,6%-kal meghaladta az egy évvel korábbit. A havi kereseten felüli egyéb pénzbeli, illetve természetbeni juttatások (étkezési térítés, munkába járással kapcsolatos költségtérítések, lakhatási támogatás, jubileumi jutalom) a munkajövedelem 7,3%-át tették ki, hányaduk alig változott (0,1 százalékponttal nőtt) az egy évvel korábbihoz képest. (Országosan 5,4% volt az egyéb jövedelem részesedése az összes munkajövedelemből.) Az egyéb jövedelem aránya az energiaiparban (14,3%), az építőiparban (9,0%), és a pénzügyi, biztosítási tevékenység területén (8,5%) volt jelentős, az egyéb szolgáltatásban dolgozók munkajövedelmében ugyanakkor alig játszott szerepet (0,9%).

A megyében mért átlagkeresetek és a munkajövedelem továbbra is országos átlag alatti: a különbség a havi bruttó átlagkeresetnél 22 300 forint, a munkajövedelemnél 18 900 forint, a nettó átlagkeresetnél pedig 14 600 forint volt az elmaradás.

A Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat adatai szerint 2013. december végén Tolna megyében 10 748 álláskeresőt tartottak nyilván. A létszám – az országoshoz hasonlóan – nagymértékben, 27%-kal visszaesett az egy évvel korábbihoz képest. A nyilvántartott álláskeresők gazdaságilag aktív népességhez viszonyított aránya (11,1%) tovább csökkent: a 12 hónappal korábbi mutatónál 3,1 százalékponttal alacsonyabb, az idei országos rátánál viszont 1,8 százalékponttal magasabb volt. A Dél-Dunántúlon már nem Tolna mutatója – ahogy a korábbi években oly jellemző volt – a legkedvezőbb, ugyanis Baranya megyében a tolnainál 0,4 százalékponttal alacsonyabb rátát regisztráltak, Somogyban ugyanakkor 3,5 százalékponttal magasabbat, mint Tolnában.

Az álláskeresők 15%-a volt pályakezdő, 18%-a pedig 25 éven aluli. Mindkét körben jelentős – előbbi körben 19%-os, utóbbiban 23%-os – létszámcsökkenés következett be. Az állomány 6%-át kitevő megváltozott munkaképességűek létszáma héttizede volt a 12 hónappal korábbinak.

A nyilvántartott álláskeresők iskolai végzettség szerinti összetétele nem változott számottevően az egy évvel korábbihoz képest. A nyolc általánost, vagy ennél kevesebb évfolyamot végzettek létszáma az összlétszámnál nagyobb mértékben – 32%-kal – csökkent, bár így is a legmagasabb az összes álláskeresőn belüli részarányuk (41%). Az álláskeresők 32%-ának volt szakmunkás- vagy szakiskolai végzettsége, számuk 23%-kal volt kevesebb a 2012. decemberinél. Az érettségivel rendelkező álláskeresők létszáma mérséklődött a legkevesébé (19%-kal), részarányuk 23%-ot képviselt. A diplomás munkanélküliek száma 30%-kal csökkent az egy évvel korábbihoz képest, mintegy 4%-át tette ki az álláskeresőknek.

2013. december végén a 12 hónappal korábbinál 27%-kal több, 976 betöltetlen álláshelyet tartottak nyilván a megyében. Az egy betöltetlen álláshelyre jutó álláskeresők száma továbbra is magasnak volt mondható. A tolnai mutató (11) az országos átlagnak több mint dupláját tette ki, régióon belül megegyezett a Somogy megyeivel, a Baranyára számítotttnál (8) viszont magasabb értéket jelzett. A régió kedvezőtlen helyzetét az is jól mutatja, hogy a dél-dunántúli mutató volt az ország ezen területi egységei közül a legmagasabb.

Az álláskeresőket ellátó rendszerben csökkent az álláskeresési járadékban (931 fő) és a szociális ellátásban részesültek (2996 fő) száma, előbbieké 35, utóbbiaké 37%-kal. A nyugdíj előtti álláskeresési segélyezettek létszáma (250 fő) viszont 1,6-szerese volt a 2012. december végének.

Gazdasági szervezetek

Tolna megyei székhellyel 2013. december 31-én közel 37 800 gazdasági szervezetet tartottak nyilván, az országos állománynak 2,1%-át. Az év során 0,4%-os volt a növekedés, szemben az országosan regisztrált 1,2%-kal. A szervezetek meghatározó hányada (91%-a) vállalkozásként működött, a nonprofit szféra 7,5, a költségvetési szervezetek 1,1%-ot képviseltek. Országosan a vállalkozások részaránya némileg felülmúlta a megyeit, míg az utóbbi két gazdálkodási körhöz tartozók hányada elmaradt attól.

A Tolnában nyilvántartott közel 34 500 vállalkozás 22%-a társas formában alakult meg, 78%-uk önálló vállalkozó volt. (Országosan a társas formát választók a megyeinél magasabb, 36%-os hányadot képviseltek.) A társas vállalkozásoknál 2013-ban folytatódott a korábbi időszakok tendenciája, miszerint a jogi személyiségű társaságok körének bővülésével párhuzamosan csökkent a jogi személyiséggel nem rendelkezők száma. A leggyakoribb gazdálkodási formákat továbbra is a korlátolt felelősségű társaságok (4977) és a betéti (2388) társaságok jelentették, s míg előbbiek száma stagnált, utóbbiaké 8,3%-kal mérséklődött az elmúlt 12 hónap során. Tovább emelkedett viszont a másik két jogi személyiségű formában bejegyzett cégek száma: a szövetkezetek körében 2,3, a részvénytársaságoknál 1,5%-kal nőtt a szervezetszám.

Az önálló vállalkozók száma december végén meghaladta a 26 700-at, az elmúlt év során 1,4%-kal emelkedett. Ezen belül viszont kevesebb, mint 36%-ot tettek ki az okmányirodák által nyilvántartott egyéni vállalkozók, és e körben a növekedés is az előbb említetttnél szerényebb mértékű (0,3%) volt. A

munkavégzés jellege szerint az önálló vállalkozóknak kevesebb, mint egyharmada tevékenykedett főállásban, 43%-uk mellékfoglalkozású, további egynegyedük nyugdíjas volt. Az elmúlt 12 hónapban ez utóbbi körhöz tartozó önálló vállalkozók száma az országoshoz hasonlóan tovább mérséklődött, a fő- illetve mellékfoglalkozásuké bővült.

A megyei székhelyű vállalkozásokat főtevékenység szerint vizsgálva, a nemzetgazdasági ágak felében növekedett vagy stagnált a szervezetszám, a másik felében mérséklődött. A legjelentősebb cégszámot képviselő ágak közül a mezőgazdaságban és az ingatlanügyletek területén, az önálló vállalkozói kör bővülésének eredményeként, nőtt a vállalkozások száma, ugyanakkor mérséklődést tapasztaltunk a kereskedelem és gépjárműjavítás, a szakmai, tudományos tevékenységek, az építőipar valamint a feldolgozóipar területén bejegyzettek számában.

A vállalkozások létszám-kategóriánkénti összetétele nem változott számottevően. Túlnyomó többségük, 99,7%-uk kisvállalkozás – ezen belül 98,4% mikrovállalkozás – volt. Tolnában a középvállalkozások (50-249 főt foglalkoztatók) száma 88, míg az ennél nagyobb létszámúaké mindössze 10 volt az elmúlt év végén.

2013. december 31-én a megyében 522 társas vállalkozás állt felszámolás vagy csődeljárás alatt, a regisztráltak közel 7%-a. (Országosan ezen arányszám 11% volt.) A gazdálkodási formák összességét tekintve Tolnában a 2013. év folyamán 2263 szervezet alakult és 2061 szűnt meg, az országos bejegyzéseknek 2,0, illetve 2,2%-át képviselve. (Mint ahogy az korábban említésre került, a Tolna megyei székhelyű gazdasági szervezetek az év végi országos állomány 2,1%-át tették ki.)

Beruházás

A megfigyelt Tolna megyei székhelyű gazdálkodó szervezetek 2013-ban – előzetes adatok szerint – 54,7 milliárd forint értékű új beruházást valósítottak meg, amely az országos teljesítményértéknek 1,5%-át képviselte. Az elmúlt év során végrehajtott fejlesztések összege folyó áron közel 10 milliárd forinttal, bő egyötödével felülmúlta a 2012. évit. (2012-ben csökkenést regisztráltunk.) E gy lakosra vetítve 238 900 forint teljesítményérték jutott, az országosnak 65, a megyék Budapest nélkül számított átlagának 86%-a. E fajlagos összeg Tolnának – a megyéket és Budapestet magában foglaló – a mutatószám szerint csökkenő országos rangsorában a tizedik helyet biztosította. A dél-dunántúli régió másik két megyéjében ennél kedvezőtlenebb volt a népességszáma vetített beruházási érték – Baranyában 10 ezer, Somogyban 74 ezer forinttal –, így az ország nagyobb területi egységei közül Észak-Magyarország után a Dél-Dunántúlon számítottuk a második legalacsonyabb fajlagos mutatót (209 ezer forint/ fő).

Tolnában mindegyik anyagi műszaki csoportban nőtt 2013-ban az előző évihez viszonyított folyóáras teljesítményérték és módosult az инвестициók összetétele. Az átlagosnál nagyobb mértékben, közel egynegyedével emelkedett az építési beruházások folyóáras összege, valamint nőtt ezen anyagi-műszaki csoport részaránya (35-ről 36%-ra). Gépek, berendezések, járművek beszerzésére a 2012. évinél egyötödével fordítottak többet a gazdálkodó szervezetek, az összes teljesítményértékből képviselt hányaduk az előző évihez hasonlóan 62% volt. Ez utóbbiakon belül számottevően emelkedett a hazai gyártásból származók aránya (56-ról 69%-ra) és mérséklődött az importbeszerzéséke (44-ről 31%-ra). Kedvező jelenség, hogy a teljesítményérték viszonylag kis hányadát kitevő tenyész- és igásállatok termelésbe állítására, valamint föld, telek értéknövelésére is lényegesen több jutott az egy évvel korábbinál (41%-kal, illetve az előző évinek ötszörösével).

A nemzetgazdasági ágak többségében – 18-ból 13-ban – élénkült a beruházási aktivitás. A megyében jelentősebb investornak számító ágak közül a legnagyobb hányadot (32%) képviselő energiaipari beruházások 5%-kal, az azt követő feldolgozóipari (19%) fejlesztésekre fordított összegek 43%-kal, a sorban harmadikként szereplő mezőgazdasági (12%) teljesítményérték 13%-kal múlta felül a 2012. évit (folyó áron számítva). A kisebb súlyarányt képviselő nemzetgazdasági ágak közül jelentős teljesítményérték kötődött a vízellátás, a kereskedelem, az információ, kommunikáció, a közigazgatás, a szállítás valamint a művészet és szabadidő területekhez. Ezen ágakban – a vízellátás kivételével – mindenütt emelkedtek a beruházásra fordított összegek. A legnagyobb mértékű növekedés a művészet és szabadidő valamint a mindössze két

százalékot képviselő egyéb szolgáltatások ágakban következett be, ahol az előző évnek 2,5, illetve 3-szorosát tette ki a beruházási teljesítményérték.

Mezőgazdaság

A kedvező időjárás következtében a termesztett fontosabb növények terméseredményei 2013-ban – az ország más megyéihez hasonlóan – Tolnában is nőttek. A kiemelt növényfajok 2013. évi előzetes terméseredményei a megyében a következőképpen alakultak:

Kukoricánál az országos termés 9%-a származott a megyéből. Ez utóbbi volumenében (610,8 ezer tonna) mintegy héttizedével haladta meg a 2012. évit, miközben a betakarított terület 6,4%-kal csökkent. Így a hektáronkénti hozam (5960 kg) több mint nyolctizedével felülmúlta az előző évit. (Országosan ezen idő alatt a terület 5,3%-kal, a termésmennyiség több mint a négytizedével, a termésátlag mintegy harmadával nőtt.) Búzából Tolna az országos volumen közel 6%-át adta. 2012-höz képest a termésmennyiség (279,6 ezer tonna) egyharmadával emelkedett, miközben a betakarított terület mindössze 1,6%-kal bővült. A termésátlag (5840 kg/ha) az előző évihez képest közel egyharmadával nőtt. (Országosan a terület 1,6%-os növekedése mellett a termésmennyiség és a termésátlag egynegyed- egynegyed részével emelkedett.)

Napraforgónál a megyében termelt mennyiség (84,0 ezer tonna) az országosnak 6%-át adta. Ez 2012-höz képest 48%-os növekedést jelentett, miközben a terület 12,5%-kal bővült, így a fajlagos termés (2940 kg/ha) egyharmadával meghaladta az előző évit. (Országosan a napraforgó-terület 3,5%-kal mérséklődött, miközben a termésmennyiség egytizedével, a termésátlag 16%-kal emelkedett.)

Cukorrépából az országosnak bő 9%-át adta a Tolnában megtermelt mennyiség. Az előző évnek közel a másfélszeresét kitevő termésmennyiséget és átlagtermést (82,6 ezer tonna, illetve 55 740 kg/ha) a 2012. évinél 1,3%-kal kisebb területen takarították be. (Az ország egészében ugyanakkor a cukorrépa-mennyiség és a betakarított terület kismértékben csökkent, a termésátlag összességében 6,1%-kal felülmúlta a 2012. évit.)

Repcéből az országos termésnek 5%-a származott a megyéből. Az itt megtermelt mennyiség (25,3 ezer tonna) az előző évit négytizedével meghaladta, miközben a terület egynegyedével bővült. A fajlagos hozam (3340 kg/ha) így tavalyhoz képest több mint egytizedével nőtt. (Országosan a terület 23%-os bővülése mellett a tavalyinál több mint egynegyedével nagyobb termést takarítottak be, a termésátlag 3,2%-kal emelkedett.)

A lucernaszénából Tolna az országos termés 3%-át adta. 2013-ban az előző évhez képest nyolctizedével nagyobb termés (17,5 ezer tonna) került a raktárakba, miközben a terület mindössze 4,0%-kal nőtt. A hektáronkénti átlagtermés (5360 kg/ha) a 2012. évit háromnegyedével meghaladta. (Az ország egészében ugyanakkor a lucernaszéna-mennyiség egyötödével nőtt, a betakarított terület pedig kis mértékben csökkent, a termésátlag összességében több mint egynegyedével felülmúlta az egy évvel korábbi.) Burgonyából az országos termés egy százaléka származott Tolnából. A megyei termelők 2012-höz képest bő egynegyedével többet (4,9 ezer tonna) takarítottak be úgy, hogy közben a terület 4,0%-kal csökkent.¹

Tolna 2013-ban a termésátlagok alapján számított megyei rangsorban a búzánál, a repcénél és a napraforgónál az első, a kukoricánál a harmadik, a cukorrépánál az ötödik, a burgonyánál és a lucernaszénánál a hetedik helyen szerepelt.

Állatállományok vonatkozásában Tolna megye gazdaságaiban 2013. decemberben 27 ezer szarvasmarhát és 139 ezer sertést regisztráltak. A szarvasmarhák száma 2012 végéhez képest 17,4%-kal nőtt, míg a sertéseké 9,7%-kal visszaesett. Ezzel párhuzamosan az anyaállat-állomány teheneknél egytizedével bővült, míg az anyakocáknál bő ötödével csökkent. Az állományok ezen alakulását az évközi adatok is alátámasztják: a szarvasmarháknál a létszám – ingadozások mellett – időszakról időszakra növekedést mutatott, míg sertéseknél folyamatos volt a mérséklődés. A hosszú távú tendenciát tekintve viszont úgy tűnik, hogy míg a szarvasmarháknál – legalábbis egy időre – megtorpant az állomány korábban tapasztalt évről évre való visszaesése és az elmúlt néhány év adatai alapján kimondottan növekedéssel kell számolni, addig a sertéseknél folytatódott a csökkenő trend. (Országosan az elmúlt egy év alatt a szarvasmarhák száma kismértékben bővült, miközben a tehen-létszám alig változott. A sertésállomány ugyanakkor valamelyest mérséklődött, és ennél sokkal nagyobb mértékű volt az anyakoca-szám visszaesése.)

2013. december 1-jén Tolnában 46 ezer darab juhot és 501 ezer darab tyúkfélét regisztráltunk. A juhoknál folytatódott az elmúlt évekre jellemző állománynövekedés, a tyúkoknál pedig megtörni látszik a korábbi évek csökkenése, az előbbiek száma mintegy 15, az utóbbiaké 7%-kal nőtt 2012 végéhez képest.

Ipar

A megye ipari teljesítménye 2013-ban tovább bővült. A legalább 5 főt foglalkoztató vállalkozások Tolnában működő ipartelepeinek termelési volumene 2012-höz képest 7,9%-kal – az országosnál erőteljesebben – növekedett. Éven belül a kibocsátás volumene az első kilenc hónap mindegyikében felülmúlta az előző év azonos időszakit, az utolsó három hónapban viszont elmaradt attól.

A 2013-ban produkált 364,5 milliárd forint bruttó termelési érték a hasonló méretű gazdálkodói kör országos teljesítményének az 1,5%-át tette ki. Ezen arányszám nem változott 2012-höz képest. Tolna egy lakosára 1 millió 592 ezer forint ipari kibocsátás jutott, az országos átlag kétharmada. A 19 megyét és Budapestet tekintve hat területi egységben – köztük Baranyában és Somogyban is – ennél alacsonyabb volt a fajlagos összeg. Az ország régiói közül továbbra is a Dél-Dunántúlon volt a legkisebb a népességszámra vetített ipari termelési érték, amely az országosnak alig több mint felét képviselte.

A megyei székhelyű közepes és nagyméretű (legalább 50 fős) ipari vállalkozások termelési volumene a fent említett körben regisztráltnál is nagyobb, 8,9%-os növekedést mutatott. (Itt azonban megjegyezzük, hogy a vállalkozói csoporthoz kapcsolódó adatokat a megyében szervezeti változások is befolyásolták, 2013-ban ugyanis az egy évvel korábbinál több cég került a megfigyelési körbe létszámnövekedés vagy székhelyváltoztatás miatt.) A termelésnél gyorsabb ütemben, 9,3%-kal emelkedett az értékesítés volumene, az export erőteljesebb (27%-os), a belföldi eladások szerényebb (4,3%-os) bővülése mellett. A megyei ipar mindkét ágát érintette a növekedés, a dinamikában azonban jelentős volt a különbség. Az év során produkált mintegy 315 milliárd forint bruttó termelési érték közel hattizedét előállító, kizárólag hazai piacon értékesítő energiaipar (D) teljesítménye 2,5%-kal bővült, míg a fennmaradó négytizedet kibocsátó feldolgozóiparé (C) 19%-kal emelkedett. Ez utóbbihoz a kivitel erőteljes élénkülése (27%-kal nőtt az export) mellett a belföldi eladások bővülése (11%) is hozzájárult.

A textil- és ruházat, bőr- és bőrtermék gyártása kivételével – ahol a cégszám növekedése ellenére – az egy évvel korábbi szinten alakult a teljesítmény, minden feldolgozóipari alág kibocsátása felülmúlta a 2012. évit. A legjelentősebb gazdasági súlyt képviselők közül a fémalapanyag, fémfeldolgozási termék gyártásban 45, a

villamos berendezések előállítása területén 40%-os volumenemelkedés következett be. Ebben a korábban említett szervezetszám növekedés is szerepet játszott, ezen alágakban ugyanis – az előbbi sorrendben – kettővel, illetve eggyel bővült a megfigyelt vállalkozások száma. E két, túlnyomóan exportra termelő (86, illetve 91%) ágazat kivitele 54, illetve 44%-kal bővült, miközben hazai eladásai is valamelyest emelkedtek. (A feldolgozóipari termelés 18%-a a fémalapanyag, fémfeldolgozási termék, további 19%-a a villamos berendezés gyártáshoz kötődött, az export 25, illetve 29%-át adta e két ágazat.) Folytatódott a növekedés a megyei feldolgozóipari termelés és értékesítés közel egyharmadát biztosító – és egyben legjelentősebbnek számító – élelmiszeriparban is. A döntően hazai piacon értékesítő (87%) alágban a belföldi eladások 8,7%-os növekedése mellett a kivitel is számottevően (27%-kal) élénkült, termelése 8,0%-kal múlta felül a 2012. évit. Az említett feldolgozóipari alágakhoz a bruttó kibocsátás és az export 88%-a kötődött 2013-ban.

Építőipar

Tolna megye építőipari teljesítménye a 2012-ben regisztrált csökkenés után 2013-ban bővült. A megyei székhelyű, legalább öt főt foglalkoztató építőipari vállalkozások az év folyamán 20,9 milliárd forint bruttó termelési értéket produkáltak, összehasonlítva áron számítva közel 14%-kal többet, mint 2012-ben. Az elmúlt évben az ország minden megyéjében nőtt a teljesítmény, csökkenést csak a fővárosi adatok mutattak. Az ország egészét tekintve 2013-ban az építőipari termelés volumene 9,6%-kal – a legalább öt főt foglalkoztató körben 12%-kal – felülmúlta az egy évvel korábbit.

A Tolna megyei székhelyű szervezetek 2013. évi építőipari teljesítménye – az előző évihez hasonlóan – az országosnak mindössze 1,6%-át képviselte. Egy lakosra vetítve 91 200 forint bruttó termelési érték jutott, amely összeg a magyarországi átlagnak bő héttizede volt.

A tárgyidőszakban produkált tolnai termelés 56%-a épületek, 44%-a egyéb építmények kivitelezéséből származott. A volumennövekedés az országoshoz hasonlóan ez utóbbi építmény- főcsoportban volt erőteljesebb (23%-os) az út- és közműépítési munkáknak köszönhetően.

Az építőipari szerződéskötések vegyes képet mutattak. Az év folyamán kötött új szerződések volumene 44, a december végi állomány 15%-kal felülmúlta az egy évvel korábbit. A megfigyelt megyei székhelyű építőipari szervezetek 2013. év végén 4,4 milliárd forintnyi érvényes megrendeléssel rendelkeztek, amelyeknek túlnyomó része egyéb építmények kivitelezésére (71%), kisebbik hányada épületépítésre (29%) vonatkozott. Ez utóbbi csoporthoz kapcsolódó szerződésállomány egytizedével elmaradt az egy évvel korábbitól, míg az épületek kivitelezésére kötöttek bő négyszerese volt a 2012. decemberinek.

Lakásépítés

Az elmúlt évtizedek legalacsonyabb lakásépítési teljesítményét regisztráltuk Tolna megyében. 2013-ban 75 új lakás használatbavételére adtak ki engedélyt a hatóságok, amely – kevesebb, mint fele volt a 60 évvel ezelőttinek – a 2012. évinek pedig 63%-át jelentette. A Dél-Dunántúl másik két megyéje közül Baranyában a teljesítmény az előző évinek csupán 45, Somogyban 70%-át érte el. Az ország megyéi közül csupán kettőben – Békésben és Győr-Moson-Sopronban – tapasztaltunk növekedést, amely igen számottevő – 21, illetve 15%-os – volt, a többi 17 megyében viszont 10-63% közötti visszaesést mértünk. Az újonnan épített lakások tízezer lakosra vetített száma Tolnában (3,3) a második legalacsonyabb volt az ország megyéi közül, az országosnak pedig a 45%-át tette ki. A régió másik két megyéje közül Baranyában 3,4, Somogyban 7,4 volt a fajlagos mutató értéke, ez utóbbi megegyezett az országos átlaggal.

A megyében átadott 75 lakás 17%-a Szekszárdon, 76%-a a többi városban épült, előbbi körben 59, utóbbiban 5%-kal maradt el a teljesítmény a 2012. évitől. A legnagyobb mértékű visszaesés a községekben következett be, az újonnan átadott lakások száma az egy évvel korábbihoz az egyötödét sem érte el, ezzel a megyei lakásépítéshez csupán 7%-os hányaddal járultak hozzá.

A lakások 76%-át természetes személyek, 24%-át vállalkozások finanszírozták 2013-ban. Az adatok szerint a lakásépítés volumene mindkét beruházói körben számottevően csökkent. Az új otthonok 68%-a saját használatra, 32%-a értékesítési célra készült, az utóbbiak száma az előbbieknél is nagyobb mértékben esett vissza.

A lakások szobaszám szerinti összetétele kissé módosult. Kisebb lett az egy- és a kétszobások aránya (3, illetve 11%), valamint a négy- vagy több szobásoké (52%) is, míg a háromszobásoké (35%-ra) nőtt. A lakások átlagos mérete a lakosság által építettek alapterületének csökkenése miatt 139-ről 119 m²-re mérséklődött.

A 2013. év folyamán – az előző évinél 41%-kal kevesebb – 33 lakás szűnt meg a megyében, közel kétharmaduk avulás miatt. A megszűnt lakások 55%-a még 1945 előtt épült, 39%-uk 1945 és 1960 között került használatba.

Az elmúlt év során 97 új lakás építésére adtak ki engedélyt a hatóságok. Ez öttel volt több, mint az előző tíz év legalacsonyabb értékét produkáló 2012. évi szint. A megyék közül csupán Tolnában, Baranyában és Vas megyében mértek növekedést, a többi 16 megyében 3-66% közötti volt a csökkenés. Országosan az előző évinél 29%-kal volt kevesebb az új lakások építésére kiadott engedélyek száma. A Dél-Dunántúlon a Baranyában tapasztalt 32%-os növekedés mellett Somogyban a 2012. évi szint 54%-ára esett vissza az építési kedv.

Turizmus

Tolna megye kereskedelmi szálláshelyein – az előzetes adatok szerint – 2013-ban 73 900 vendéget és 171 100 vendégéjszakát regisztráltak. Előbbieik száma 2,9%-kal, utóbbiaké 9,0%-kal bővült az egy évvel korábbihoz képest. Összességében nőtt az átlagos tartózkodási idő is. (Országosan a vendégszám 5,3%-kal, a vendégéjszaka-szám 4,6%-kal haladta meg a 2012. évit.)

A megyei vendégforgalom 88%-át adó belföldi vendégek száma 2,5%-kal, a hozzájuk kötődő éjszakáké 9,4%-kal nőtt egy év alatt. 2013-ban a 65 000 hazai vendég 147 500 éjszakát töltött el a megye szálláshelyein. A mintegy 8800 külföldi vendéghez 23 700 vendégéjszaka kötődött, előbbieik száma 5,8, utóbbiaké 6,6%-kal bővült 2012-höz képest. A külföldi vendégek háromtizede Németországból érkezett, ezzel továbbra is a legjelentősebb küldő ország, bár az elmúlt évben a vendégek száma 8,3, a hozzájuk kötődő éjszakáké 1,2%-kal mérséklődött. Tovább emelkedett viszont a külföldi vendég-forgalom 9%-át képviselő osztrák vendégek, valamint vendégéjszakáik száma, előbbi 17, utóbbi 21%-kal. A 2012. évi visszaesés után ismét nagyobb létszámban regisztráltak a megyei szálláshelyeken Olaszországból érkezőket, számuk 7,3, az általuk eltöltött éjszakáké 21,5%-kal nőtt egy év alatt.

A megyébe látogató vendégek 65%-át a szállodák fogadták, ahol 6,7%-kal bővült a vendég-, 10,0%-kal a vendégéjszaka-szám. A megyébe érkező vendégek 14%-a a panziókat választotta szálláshelyként, ahol a 2012. évinél 4,5%-kal kevesebb vendéget regisztráltak, a hozzájuk kötődő éjszakáké viszont 11,7%-kal növekedett a vizsgált időszakban. A turisták 11%-át fogadó közösségi szállásokon ugyanakkor visszaesett a forgalom, a vendégszám 9,8, éjszakáiké 2,6%-kal maradt el az egy évvel korábbtól. A 8%-os részarányt képviselő üdülőházakban azonban számottevő forgalombővülést tapasztaltunk, a 2012. évinél 27%-kal több vendég 46%-kal több éjszakát töltött el ebben a szállástípusban. Jelentősen visszaesett ugyanakkor a forgalom a kempingekben, amelyekben a szállást igénybe vevők 4%-át regisztrálták, a vendégszám 31, a hozzájuk kötődő éjszakáké 25%-kal csökkent a vizsgált időszakban.

A kereskedelmi szálláshelyeken 2013-ban 1994 millió forintot realizáltak, amely 8,8%-kal magasabb volt a 2012. évi bevételnél. Az összbevétel 47%-a származott szállásdíjból, 35%-a pedig vendéglátásból. A mintegy 938 millió forint szállásdíj-bevétel 16%-kal több, a vendéglátás 693 millió forintos bevétele viszont közel 3%-kal kevesebb volt, mint egy évvel korábban.

A működő kereskedelmi szálláshelyek jelentése alapján decemberben a megye 28 egysége fogadott el Széchenyi Pihenőkártyát. A 2013. évben összességében csaknem 175 millió forint származott a SZÉP-kártya elfogadásából, ez a belföldi bruttó szállásdíj-bevétel negyedét jelentette.

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Az alábbiakban azon jogszabályi rendelkezések ismertetésére kerül sor, amelyek koncepciók, tervek elkészítését írják elő az önkormányzatok számára. A felsoroltak áttekintése után szükséges annak leírása, hogy az egyes dokumentumokban leírtak miként szolgálják az esélyegyenlőség megvalósítását.

- **Költségvetési koncepció** – az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 24. §-a értelmében a jegyző, által elkészített, a következő évre vonatkozó költségvetési koncepciót a polgármester november 30-áig - a helyi önkormányzati képviselő-testület tagjai általános választásának évében legkésőbb december 15-éig - benyújtja a képviselő-testületnek, melyet a testület rendelet formájában hagy jóvá.
- **Gazdasági program** - a Mötv. 116. §-a kimondja, hogy a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.
- **Településrendezési terv** – Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban Évt.) 6. §-a alapján a települési önkormányzat – a fővárosban a fővárosi és a kerületi önkormányzatok a külön jogszabályban meghatározott hatáskörük szerint – a településrendezési feladatukat a helyi építési szabályzat, valamint a településrendezési tervek elkészíttetésével és azok elfogadásával látják el.
- **Településszerkezeti terv** - Az Évt. 10. §-a szerint a településszerkezeti terv meghatározza a település alakításának, védelmének lehetőségeit és fejlesztési irányait, ennek megfelelően az egyes területrészek felhasználási módját, a település működéséhez szükséges műszaki infrastruktúra elemeinek a település szerkezetét meghatározó térbeli kialakítását és elrendezését, az országos és térségi érdek, a szomszédos vagy a más módon érdekelt többi település alapvető jogainak és rendezési terveinek figyelembevételével a környezet állapotának javítása vagy legalább szinten tartása mellett. A településszerkezeti tervet a települési önkormányzatnak legalább tízévenként felül kell vizsgálnia, és szükség esetén a terv módosításáról vagy az új terv elkészítéséről kell gondoskodnia. A tízévenkénti szükséges felülvizsgálat során gondoskodni kell az időközben történt módosítások egységes tervbe foglalásáról.
- **Településfejlesztési koncepció** - az Évt. értelmében a fejlesztés összehangolt megvalósulását biztosító és a településrendezést is megalapozó, a település közigazgatási területére kiterjedő önkormányzati településfejlesztési döntéseket rendszerbe foglaló, önkormányzati határozattal elfogadott dokumentum, amely a település jövőbeni kialakítását tartalmazza. A fejlesztési koncepció elsősorban településpolitikai dokumentum, amelynek kidolgozásában a természeti-művi adottságok mellett a társadalmi, a gazdasági, a környezeti szempontoknak és az ezeket biztosító intézményi rendszernek van döntő szerepe. A törvény 7. §-a értelmében a településfejlesztési koncepcióban foglaltak megvalósítása érdekében a városok és több település közös fejlesztési tervezése esetén integrált településfejlesztési stratégiát kell készíteni. Az integrált településfejlesztési stratégia meghatározza a települések településfejlesztési tevékenységét, összehangolja a különböző szakpolitikai megközelítéseket, összefogja és ütközteti az érintett partnerek (üzleti szektor, civil szektor, közsféra szereplői, lakosság) céljait, elvárásait, meghatározza a fejlesztési célokat, azok finanszírozási módját, továbbá a megvalósítás és fenntartás módját is összefüggéseiben kezeli.

Udvari Község Önkormányzata a gazdasági programon belül megfogalmazta mindazon feladatait, mely a helyi erőforrásokra építve a község fejlődését, az itt élő lakosság életszínvonalának emelkedését szolgálja. Az előkészítés során áttekintette és értékelte a település helyzetét, figyelembe vette az elmúlt évek során felmerülő lakossági igényeket, véleményeket, javaslatokat. Programja a költségvetési törvényből és az önkormányzat önhibáján kívüli hátrányos anyagi helyzetéből adódó korlátok behatároltsága szerint készült. Reális célok kitűzésével vázolja fel az elkövetkezendő öt év fejlődési irányait.

A településszerkezeti terv a középtávú stratégiából kiindulva saját területére vonatkozólag határozza meg az esélyegyenlőséget előmozdító célokat, intézkedéseket.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A Tolna megyei Tamási kistérség területe 1.028 km², mely 32 települést foglal magába. Ezek 60%-ában az ott élők lélekszáma nem haladja meg az 1000 főt. A lakónépesség száma 39.427 fő, mely a megye lakosainak 16,9 %-át teszi ki (2010). A népsűrűség 38 fő/km², ami az aprófalvas településszerkezet miatt ebben a kistérségben a legritkább, jóval alatta marad a megyei (63 fő/km²) illetve a régió (67 fő/km²) átlagának. A központ Tamási mellett még két városi rangú település, Simontornya és Gyöngyös található a kistérségben.

A kistérséget alkotó 32 településből 22 társadalmilag-gazdaságilag elmaradottnak számít. Ezen belül 7 település a magas munkanélküliség miatt sorolható a leszakadók közé.

A településeken élők korösszetétele igen vegyes képet mutat. Miközben a leginkább előregedő településeken (pl. Kisszékely, Szakadát) az idősebb népesség száma négy-ötszörösen meghaladja a 14 év alattiak számát, addig több településen (pl. Dúzs, Értény, Fürged, Mucsi), bár szerényebb mértékben, de a gyermekkorúak vannak túlsúlyban a 60 év felettiekhez képest. Egyebekben a természetes fogyás kb. kétszerese a megyei mutatóknak.

A roma lakosság aránya a kistérségen belül 10% alatti. Egyes településeken (Értény, Irgeszemcse, Koppányszántó, Ozora) az ott élő roma népesség területi koncentrációja növeli a lakóhelyi kirekesztődés kockázatát.

Kedvezőtlen a kommunális ellátottság, a lakások komfortfokozata rosszabb a megyei és régiós átlagnál.

Az iskolázottsági mutatók szintén elmaradnak a megyei átlagtól. A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon belül a kistérség-központ Tamásiban alakul a legkedvezőbben (29,5%), a legrosszabb a helyzet Mucsiban (68,4%), s 7 további település jelez 60% feletti arányt.

A 18 évesnél idősebb korosztályban az érettségivel rendelkezők aránya mindössze 22%, ami a régió hasonló helyzetű kistérségeinek átlagával egyezik meg, ám jelentősen elmarad az országos értékektől. A legfeljebb 8 általánost végzettek aránya (51,7%) 5,9 %-ponttal magasabb a Tolna megyei átlagnál.

A településszerkezet és a közlekedési nehézségek kommunikációs, elérhetőségi és fenntarthatósági problémákat okoznak. A térséget elkerülik a fő közlekedési vonalak. A vasúti közlekedés kevés települést érint. A települések kb. egyharmada nem rendelkezik közvetlen járással a kistérség központjába. A kistérség lakosai közül hozzávetőlegesen 1000-2000 fő ingázik a kistérségen kívülre, a kistérségen foglalkoztatottnak pedig közel fele (2008).

Elérhető fekvőbeteg-ellátás Pincehelyen, valamint a kistérségen kívül Szekszárdon és Dombóvárott van. A lakosság érintettsége számottevő a pszichiátriai és szenvedélybetegségek vonatkozásában, ellátottságuk nem megfelelő.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A települési esélyegyenlőségi program a Türr István Képző és Kutató Intézet által kiadott Képzési Segédlet a helyi esélyegyenlőségi program elkészítéséhez, valamint az emberi erőforrások minisztere 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelete a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól alapján készült. A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a KSH és TeIR adatbázisból, a népszámlálási adatokból és a helyben fellelhető nyilvántartásokból gyűjtöttük össze.

Felhasználtuk az ágazati beszámolók megállapításait, az intézményvezetők, szakemberek tapasztalatait. Hasznos információkkal szolgáltak a kistérséggel és a településsel foglalkozó elektronikus média oldalai is. Sajnos néhány adathoz mindezek áttekintése után sem sikerült ozzáférni, ezen adatoknál na. jelzés szerepel a táblázatokban.

Az adatgyűjtésnél az alábbi adatbázisok nyújtottak segítséget:

- KSH – népszámlálási adatok 2001. – 2011.,
- TeIR- KSH területi adatok rendszere,

- TeIR- Nemzeti Munkaügyi Hivatal,
- TeIR – Szociális Ágazat adatai (MÁK),
- TeIR- Önkormányzati adatok,
- Önkormányzaton belüli saját adatgyűjtés,
- civil szervezetek és egyéb szervek adatszolgáltatása.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos definíció a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége, amelyen elsősorban azt a jelenséget értik a szakemberek, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek, és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből a helyzetből önerőből kilépjenek..

A mélyszegénység komplex jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A mélyszegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére - nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira -, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza (ld. pl. A tartós szegénység csökkentésének lehetőségei Magyarországon, Budapest Intézet, 2012., www.budapestinstitute.eu/uploads/BI_tartos_szegenysegi_okok_1.1.pdf). A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”: a szegények mintegy 30%-a 0–17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakókörnyezet (a szegények több mint fele községekben él). Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma, melyet mind a szűkebb, mind a tágabb környezetnek kötelessége kezelni.

Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt. (Cserti-Csapó-Orsós 2012.)

E terület vonatkozásában a következőkben tekintsük át azokat az alapvető jogszabályi rendelkezéseket, amelyek a foglalkoztatási és szociális, valamint egészségügyi ellátásokhoz történő hozzáférés, a lakhatási körülmények javítását szolgálhatják.

- **1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (továbbiakban: Szt.)** A törvény meghatározza a pénzbeli, a természetben nyújtott és a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások egyes formáit, a jogosultság feltételeit, annak megállapítását, a szociális ellátás finanszírozásának elveit és intézményrendszerét, a szociális ellátást nyújtó szervezet és a jogosult közötti jogviszony főbb elemeit, továbbá a fenntartónak a szolgáltatóval, illetve intézménnyel kapcsolatos feladat- és jogkörét, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi tevékenységet végző személy adatainak működési nyilvántartására vonatkozó szabályokat.
- **a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Cst.)** A törvény meghatározza az állam által nyújtandó családtámogatási ellátások rendszerét, formáit, az ellátások jogosultsági feltételeit, valamint az ellátások megállapításával és folyósításával kapcsolatos legfontosabb hatásköri és eljárási szabályokat.
- **a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Flt.)** A törvény célja a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához való jog gyakorlásának elősegítése, a foglalkoztatási feszültségek feloldása, valamint az álláskeresők támogatásának biztosítása

- **a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény** A törvény célja a nemzetiségek sajátos kultúrájának megőrzésének, anyanyelvük ápolásának és fejlesztésének, egyéni és közösségi jogainak széleskörű biztosításának elősegítése, figyelemmel Magyarország Alaptörvényében a magyarországi nemzetiségek ügye iránt kinyilvánított felelősségvállalásra, továbbá a nemzetiségek védelme érdekében.

A szegénységben élők, a roma közösségek helyzetének elemzése során vizsgálni kell az Ebktv. által rögzített, a hátrányos megkülönböztetés tilalmának érvényesülését. Az Ebktv. 8. és 9. §-ai értelmében közvetlen, illetve közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt nemzetiséghez tartozása, társadalmi származása, vagyoni helyzete miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, vagy az a rendelkezés, amely ezen személyeket, csoportokat lényegesen nagyobb arányban hozza hátrányos helyzetbe mint a velük összehasonlítható személyeket, csoportokat.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok fejezik ki leginkább.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből.

Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek. Községünkben a munkaerő-piacra jutás fő akadályai: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motivációs problémák, a társadalmi előítélet jelenléte, helyi munkáltatók hiánya, továbbá a legközelebbi vonzáskörzet (Szekszárd) nehéz megközelítése.

A fokozatos elszegényedést bizonyítja a szociális segélyezés igénybevételének ugrásszerű növekedése. Az egykor jómódban élő családok tartalékaikat felélték, a családot összetartó idős emberek meghaltak, a fiatalabb generáció a fent megjelölt akadályozó tényezők miatt képtelen a megszokott életszínvonalat biztosítani a család számára.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok fejezik ki leginkább.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből.

Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek. Községünkben a munkaerő-piacra jutás fő akadályai: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motivációs problémák, a társadalmi előítélet jelenléte, helyi munkáltatók hiánya, továbbá a legközelebbi vonzáskörzet (Szekszárd) nehéz megközelítése.

A fokozatos elszegényedést bizonyítja a szociális segélyezés igénybevételének ugrásszerű növekedése. Az egykor jómódban élő családok tartalékaikat felélték, a családot összetartó idős emberek meghaltak, a fiatalabb generáció a fent megjelölt akadályozó tényezők miatt képtelen a megszokott életszínvonalat biztosítani a család számára.

3.2. Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A helyi önkormányzat az Ft. 8. §-a értelmében külön törvényben meghatározott foglalkoztatási feladatainak ellátása során:

- a) közfoglalkoztatást szervez,
- b) figyelemmel kíséri a helyi foglalkoztatási viszonyok alakulását,
- c) döntéseinek előkészítése, valamint végrehajtása során figyelembe veszi azok foglalkoztatáspolitikai következményeit,

d) az állami foglalkoztatási szerv működési feltételeihez és fejlesztéséhez támogatást nyújt.

A helyi önkormányzat a Mötv. 15. §-a szerint feladat- és hatásköreinek ellátása során – törvényben meghatározott módon és mértékben – biztosítja a közfoglalkoztatási jogviszonyban lévő személy feladatellátásba történő bevonását.

Az Ebktv. 21-23. §-ai rögzítik, hogy az egyenlő bánásmód követelményének sérelmét jelenti különösen, ha a munkáltató a munkavállalóval szemben közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetést alkalmaz pl. a munkához jutás során, a munkához jutás felvételi eljárása keretében.

Előfordulnak olyan speciális helyzetek, amikor indokolt, hogy a munkáltató különbséget tegyen helyzetük, tulajdonságuk, jellemzőjük alapján a munkavállalók között, ezért az Ebktv. értelmében nem minősül az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének, ha az a munka jellege vagy természete alapján indokolt, az alkalmazásnál számba vehető minden lényeges és jogszerű feltételre alapított arányos megkülönböztetés. A 23. § biztosítja annak a lehetőségét, hogy törvény, kormányrendelet, illetve kollektív szerződés a munkavállalók meghatározott körére – a foglalkoztatási jogviszonnyal vagy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonnyal összefüggésben – eltérjen az egyenlő bánásmód követelményétől, amennyiben ennek célja valamely hátrányosabb helyzetű csoporttal kapcsolatban előnyben részesítési szabályok meghatározása, pozitív diszkrimináció alkalmazása.

Tolna megye az ország egyik legkisebb lakosságú megyéje, így az ország GDP jének 1,8% - a keletkezik ebben a térségében. Az egy főre jutó GDP tekintetben a 2010 -es adatok alapján a 7. a megyék rangsorában, ami az utóbbi évek felzárkózási folyamatának következménye, 2007 -ben még a 13. helyen állt.

A megye lakosságának jövedelmi viszonyai alacsonyabb szintet érnek el, mint az országos átlag, de a régiós átlagnál 6 %-kal magasabb átlagjövedelem mutatható ki a megyében, mely elsősorban a Paks térségében tapasztalható magasabb jövedelem hatása. Az alkalmazásban állók átlagos nettó havi jövedelme 2012. II. negyedévben 126,3 ezer Ft volt, mely a régiós érték 106,5%-a, az országos átlagnak pedig a 88,5%-a.

Tolna megye földrajzi adottságai változatosak, területének 43 %-a síkság, alföld, míg 57 %-a változatos terepfelületű, magasabb fekvésű, dombvidéki jellegű.

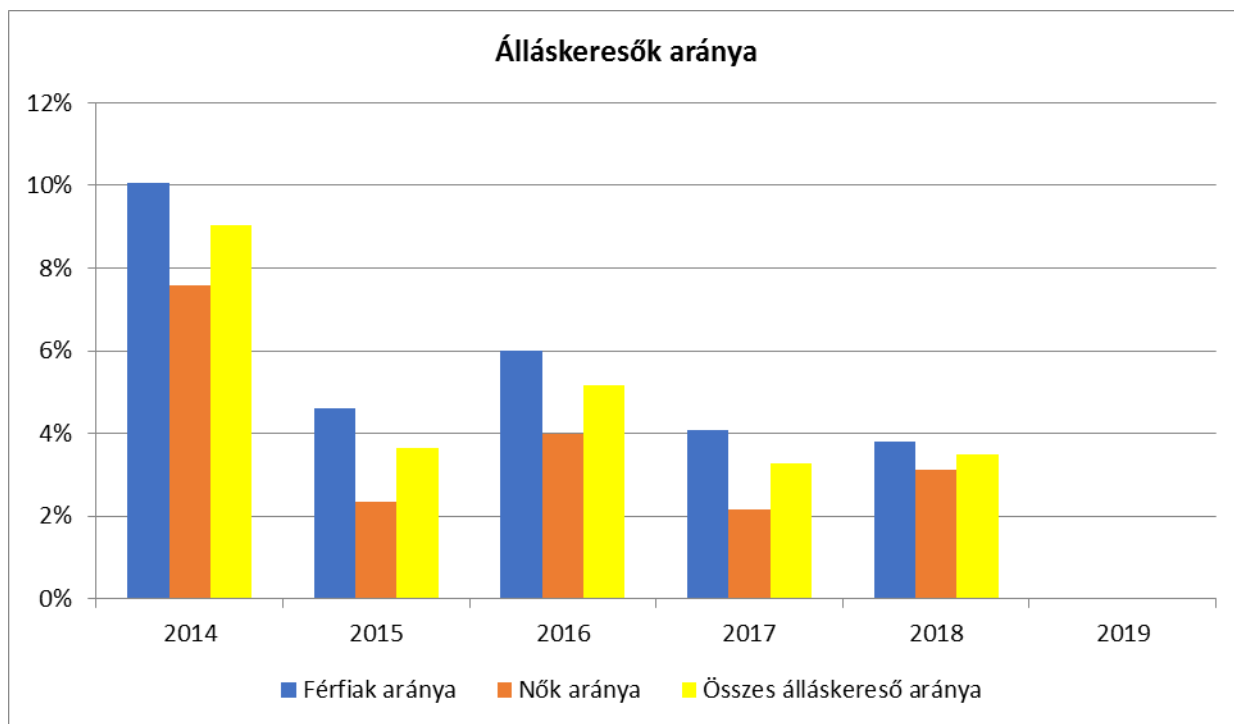
A mezőgazdaságban, arányában jóval több vállalkozás tevékenykedik, mint országosan. A tolnai vidék hagyományosan mezőgazdasági művelésű terület, az ország élelmiszeriparjának kitűnő adottságú alapanyag-termelő térsége. Az utóbbi tíz évben ez a jelleg tovább erősödött, túlsúlyba került, ugyanakkor a feldolgozásban a többletmunka hozzáadásával elérhető sajátos egyedi termékek meg sem jelennek a megyében. A kedvező termőhelyi adottságok ellenére rendkívül alacsony a mezőgazdaságban foglalkoztatottak aránya. A megyében az állattenyésztés szinte valamennyi ágazata leépült.

A fejletlen szolgáltató szektor, az átlagosnál nagyobb súlyú agrárium, textilipar és energetika (paksi atomerőmű) és a meglepően alacsony létszámú élelmiszeripar jellemzi a megye foglalkoztatási szerkezetét.⁹

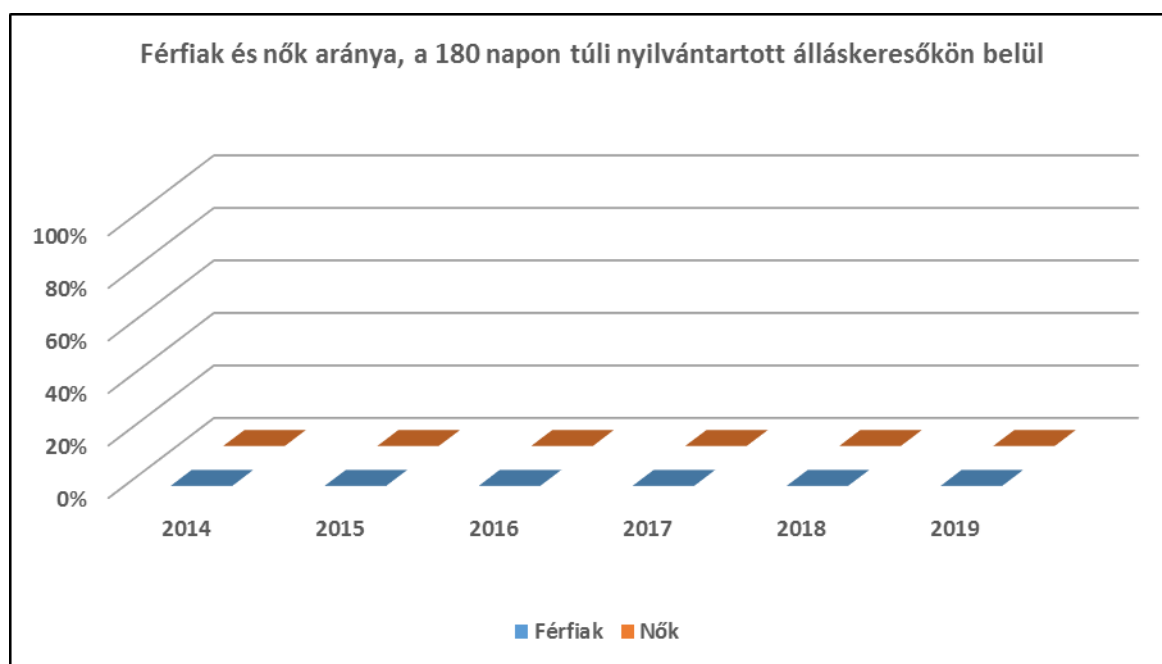
A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: FIt.) és a Mötv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

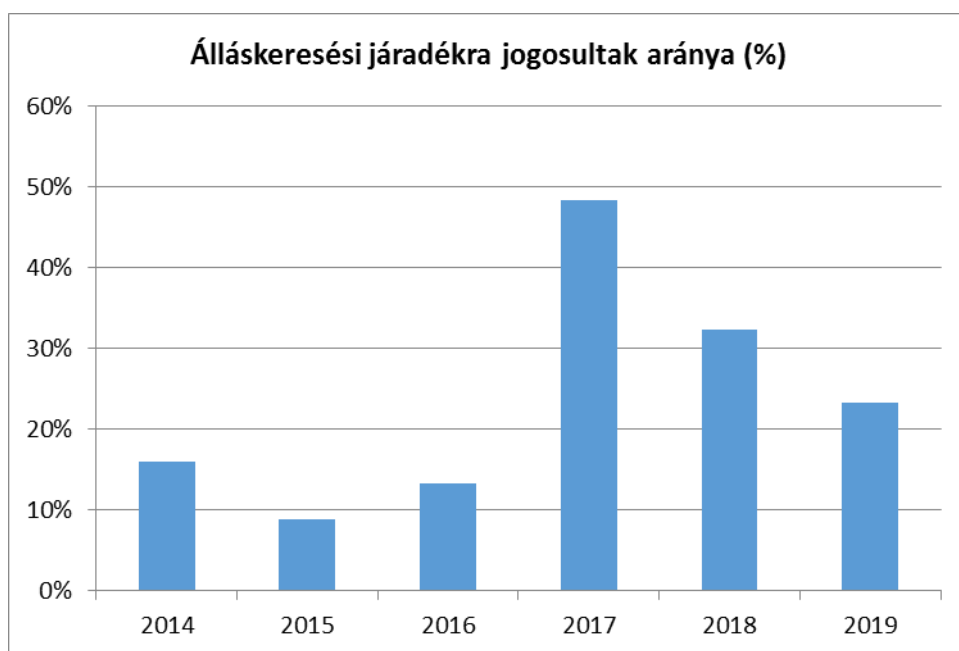
⁹ Tolna Megyei Fejlesztési Terv 2013.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

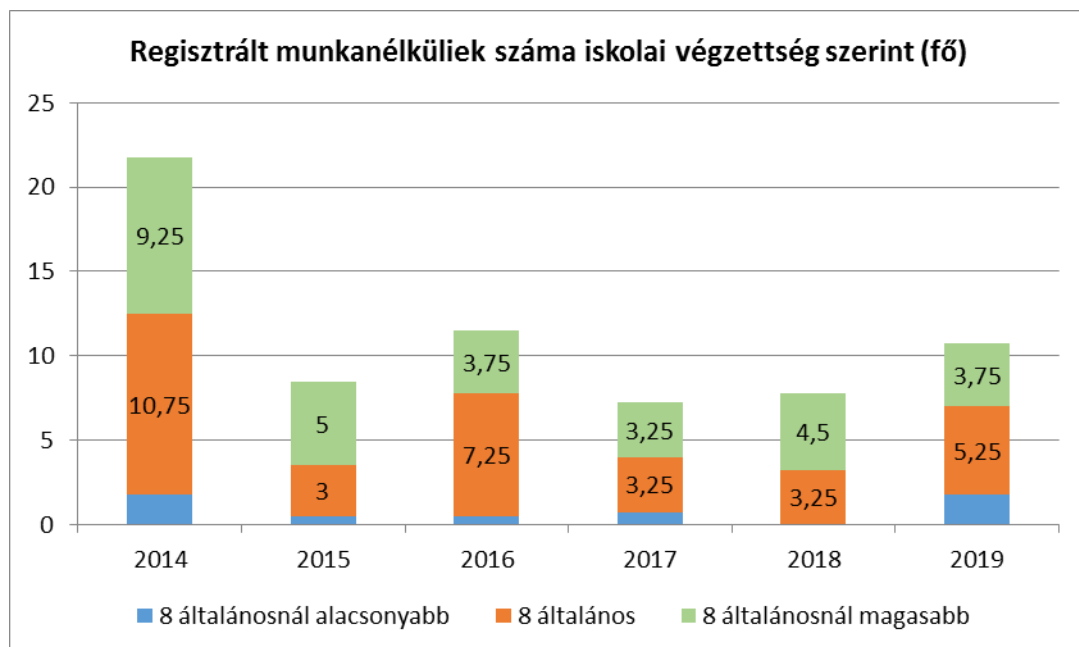
A munkanélküliek körében a vizsgált időszakban kis mértékben csökkent azok száma, akik 180 napnál hosszabb ideje nem találtak munkát (tartósan munkanélküliek). A munkanélküliek aránya általában az év első negyedévében a legalacsonyabb, évközben pedig emelkedik. A férfi munkanélküliek száma kissé meghaladja a női nyilvántartott munkanélküli személyek számát. Korcsoportos bontásban elmondható, hogy a munkanélküliség elsősorban a 40 év felettieket érinti. Sajnos a munkanélküliség, mint életforma megszokottá válik a fiatalabb korosztály számára is, ezért úgymond „átöröklődik” az ifjabb nemzedékre is.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.2 számú táblázat- Regisztrált munkanélküliek /nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Regisztrált munkanélküliek/ nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Fő összesen	2014	2021	2022	2017	2018	2025
		22	9	12	7	8	11
20 év alatti (TS 1002)	Fő	1	0,25	0,75	n.a.	0,25	0,75
	%	4,60%	2,94%	6,52%	-	3,23%	6,98%
20-24 év (TS 1003)	Fő	1,25	1,75	1	0,5	0,25	0,25
	%	5,75%	20,59%	8,70%	6,90%	3,23%	2,33%
25-29 év (TS 1004)	Fő	2	0,75	0,75	0,5	n.a.	0,25
	%	9,20%	8,82%	6,52%	6,90%	-	2,33%
30-34 év (TS 1005)	Fő	4,5	0,25	1,25	1	0,75	0,5
	%	20,69%	2,94%	10,87%	13,79%	9,68%	4,65%
35-39 év (TS 1006)	Fő	2,25	1,25	1,25	n.a.	0,75	0,75
	%	10,34%	14,71%	10,87%	-	9,68%	6,98%
40-44 év (TS 1007)	Fő	2,25	0,75	2	1	1,5	0,5
	%	10,34%	8,82%	17,39%	13,79%	19,35%	4,65%
45-49 év (TS 1008)	Fő	4,75	1,25	3	1	0,25	0,75
	%	21,84%	14,71%	26,09%	13,79%	3,23%	6,98%

50-54 év (TS 1009)	Fő	1,5	n.a.	0,75	1	1	1,5
	%	6,90%	-	6,52%	13,79%	12,90%	13,95%
55-59 év (TS 1010)	Fő	2	1,75	0,75	1	0,75	0,25
	%	9,20%	20,59%	6,52%	13,79%	9,68%	2,33%
59 év feletti (TS 1011)	Fő	0,25	0,5	n.a.	1,25	2,25	5,25
	%	1,15%	5,88%	-	17,24%	29,03%	48,84%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázatból kiolvasható, hogy a munkanélküliek mindegyike 8 általános iskolai végzettséggel rendelkezik. A felnőttoktatás területén a szakképzés hangsúlyos feladat lehet a településen. Az alapkompétencia képzésben 2013. december 1-től 5 fő vett részt a községben szervezett tanfolyamon, amely 2014 március végén zárult.

c) közfoglalkoztatás

2011. szeptember 1. napján hatályba lépett a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény, amely létrehozta a közfoglalkoztatás új rendszerét.

A közfoglalkoztatási terv megalkotásával sok olyan állami, önkormányzati feladatot végezhetnek el az eddig segélyen élők, amelynek megvalósításához az Önkormányzatnak nincs elég pénzügyi forrása. A közfoglalkoztatásban dolgozók munkabérének és közterheinek 95 %-át, a rendelkezésre állási támogatásnak 80 %-át a Magyar Államkincstár megfinanszírozza. A finanszírozás eltérő mértéke alapján is megállapítható, hogy az Önkormányzat és a munkanélküli is egyaránt jól jár a közfoglalkoztatással. Az önkormányzati feladatok elvégzésével szépülhet, megújulhat a település, a munkanélküliek pedig munkájukért munkabért kapnak, és visszakérülnek a munka világába.

A közfoglalkoztatási terv alapján lehet foglalkoztatni az aktív korúak ellátásában részesülő rendelkezésre állási támogatott és külön megállapodás keretében az 55. évet betöltött rendszeres szociális segélyben részesülő személyeket.

A foglalkoztatás szervezését Diósberény, Szakadát és Udvari Község Körjegyzősége látta el 2012. december 31-ig, 2013. január 1-től a Gyöngyi Közös Önkormányzati Hivatal, a munkáltatói feladatokat a polgármester.

A közfoglalkoztatásban alkalmazottak száma a vizsgált időszakban emelkedő tendenciát mutatott. A 2014. évben 46 fő vesz részt az Önkormányzat által szervezett Startmunka-programban.

Az Önkormányzat csakis közfoglalkoztatás keretében tudja alkalmazni a munkanélküli lakosságot, hiszen támogatás hiányában nem tudná a bérterheket költségvetéséből kigazdálkodni.

A Munkaügyi Központ számos eszközzel – átképzések, vállalkozóvá válás támogatása, bértámogatás, közhasznú foglalkoztatás támogatása – igyekszik az álláskeresőket visszavezetni a munka világába. A tapasztalatok alapján azonban a munkanélküliek közül néhányan azért esnek ki a Munkaügyi Központ „látóköréből”, mert a kötelező kapcsolattartási időpontokat is elmulasztják.

A foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek. A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek száma, a nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség befolyásolja.

A fent említett hátrányos helyzetű társadalmi csoportok egyre tartósabban szorulnak ki a munkaerőpiacról. Ezáltal egyre nagyobb számban kerülnek ki a munkaügyi regisztrációból, így elveszítve a szervezett segítségnyújtás legfontosabb esélyét. Az esélyegyenlőséget megerősítő pozitív intézkedések azért is szükségesek számukra, mert e csoportok tagjai a munkaerőpiacon összetett hátrányokkal küzdenek.

Az esélyegyenlőségi program helyzetelemzéséhez folytatott adatgyűjtés során nem merült fel foglalkoztatással kapcsolatos hátrányos megkülönböztetés esete. Az Önkormányzat és intézményei a foglalkoztatás során az esélyegyenlőség megteremtéséhez szükséges lépéseket megteszik, nem alkalmaznak diszkriminatív eljárásokat, eleget tesznek jogszabályi kötelezettségeiknek.

Összegzőként elmondható, hogy Udvariban a munkanélküliek álláskeresésében alapvetően a Kormányhivatal Munkaügyi Központja nyújt segítséget. Felnőttképző programok, egyéb munkaerőpiaci szolgáltatások a Tamási Munkaügyi Központban elérhetők. Helyi foglalkoztatási program a településen közmunkaprogram keretében valósul meg.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

3.3.1 számú táblázat- Álláskeresői segélyben részesülők száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség száma (TS 0803 és TS 0804 összesen)	Álláskeresői segélyben részesülők (fő) - (TS 1101)	Álláskeresői segélyben részesülők %
2014	241	n.a.	-
2021	232	n.a.	-
2022	223	n.a.	-
2017	221	0,75	0,34%
2018	221	2,00	0,90%
2025	-	3,75	-

Forrás:TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat - Aktív korúak ellátása - Rendszeres szociális segélyben, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban, valamint foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Rendszeres szociális segélyben részesített regisztrált munkanélküliek száma (negyedévek átlaga) - TS 1401 (2021. február 28-tól az ellátás megszűnt, vagy külön vált EGYT-re és FHT-ra)	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2021. márc. 1-től érvényes módszertan szerint (TS 5401)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (2021. március 01-től az ellátásra való jogosultság megváltozott)	
	Fő	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2014	6,25	n.a.	-	n.a.	-
2021	2,00	1,00	50,00%	n.a.	-
2022	1,25	1,00	80,00%	n.a.	-
2017	0,75	n.a.	-	n.a.	-
2018	0,75	n.a.	-	n.a.	-
2025	0,50	n.a.	-	n.a.	-

Forrás:TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskereső száma

3.3.3. számú táblázat - Aktív korúak ellátása - Rendszeres szociális segélyben, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban, valamint foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Rendszeres szociális segélyben részesített regisztrált munkanélküliek száma (negyedévek átlaga) - TS 1401 (2021. február 28-tól az ellátás megszűnt, vagy külön vált EGYT-re és FHT-ra)	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2021. márc. 1-től érvényes módszertan szerint (TS 5401)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (2021. március 01-től az ellátásra való jogosultság megváltozott)	
	Fő	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2014	6,25	n.a.	-	n.a.	-
2021	2,00	1,00	50,00%	n.a.	-
2022	1,25	1,00	80,00%	n.a.	-
2017	0,75	n.a.	-	n.a.	-
2018	0,75	n.a.	-	n.a.	-
2025	0,50	n.a.	-	n.a.	-

Forrás:TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A szociális igazgatásról és ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény alapján a Képviselő-testület megalkotta a szociális igazgatás és szociális ellátás helyi feladatairól szóló 4/2006. (06. 27.) számú önkormányzati rendeletét és a gyermekvédelem helyi rendszeréről szóló 6/2005. (06. 22.) számú rendeletét.

Az aktív korúak ellátásának körében megállapított rendelkezésre állási támogatást felváltotta a bérpótló juttatás, majd a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, amelynek feltételei több helyen is átalakultak. A foglalkoztatást helyettesítő támogatást évente felül kell vizsgálni. A két felülvizsgálat között eltelt időben minden támogatottnak legalább 30 nap munkaviszonyt kell létesítenie mégpedig úgy, hogy az igazolható legyen a felülvizsgálatkor. Erre lehetősége van több módon. Nyílt munkaerőpiacon folytat keresőtevékenységet, egyszerűsített foglalkoztatottként létesít munkaviszonyt, háztartási munkát folytat, munkaerő-piaci programban vesz részt, közérdekű önkéntes tevékenységet folytat, vagy közfoglalkoztatásban vesz részt.

Udvari községben a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők száma az elmúlt években megemelkedett.

Rendszeres szociális segélyre lehet jogosult, aki egészségkárosodott, vagy aki a rá irányadó nyugdíjkorhatárt öt éven belül betölti, vagy 14 év alatti gyermeket nevel és a településen nincs biztosítva a gyermek napközbeni ellátása, vagy aki az önkormányzat rendeletében meghatározott feltételeknek megfelel (pl. mentális, egészségi állapota miatt). A rendszeres szociális segélyben részesülőknek a 30 nap ledolgozott munkaviszonyt nem kell igazolniuk, jövedelmük nem kerül elvonásra, ha a jogszabályban meghatározott feltételek esetükben továbbra is teljesülnek. A községben rendszeres szociális segélyben egy fő részesül. Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresőik száma

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (TS 1301)	Álláskeresési járadékra jogosultak (TS 1201)	
		Fő	%
2014	18,75	3,00	16,00%
2021	8,50	0,75	8,82%
2022	3,75	0,50	13,33%
2017	7,25	3,50	48,28%
2018	7,75	2,50	32,26%
2025	10,75	2,50	23,26%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

2012-től az álláskeresési járadék rendszere megváltozott, folyósításának időtartama jelentősen csökkent, és összege is változott. Álláskeresési járadék illeti meg azt, aki álláskereső, az álláskeresővé válását megelőző négy éven belül legalább háromszázhatvanöt nap munkaviszonnyal rendelkezik, rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjra nem jogosult, továbbá táppénzben nem részesül és munkát akar vállalni, de önálló álláskeresése nem vezetett eredményre, és számára az állami foglalkoztatási szerv sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani.

A 2008-tól 2011-ig terjedő időszakban a nyilvántartott álláskeresők viszonylagos stagnálása mellett rendkívül változékony volt az álláskeresési járadékra jogosultak száma, az adatok hullámzó tendenciát mutatnak. Látható, hogy 2009-ben volt a legmagasabb a nyilvántartott álláskeresők száma. Ez abból is adódik, hogy a gazdasági válság következtében munkahelyek szűntek meg, és ezzel egyidejűleg munkanélkülivé váltak az emberek.

Az álláskeresési járadék összegét a kérelem benyújtását megelőző négy naptári negyedévben az érintett jogviszonyokban elért - a vállalkozói jogviszony esetén a megfizetett - munkaerő-piaci járulék (a továbbiakban: járulékalap) havi átlagos összegének alapulvételével kell kiszámítani. Abban az esetben, ha a nyilvántartásba vétel későbbi időpontban történik, mint az ellátás iránti kérelem, akkor a nyilvántartásba vétel időpontjától kell vizsgálni a négy naptári negyedévet. Ha az álláskereső az álláskeresővé válását megelőző négy naptári negyedévben több munkaadóval állt munkaviszonyban, vagy több vállalkozói tevékenységet is folytatott, vagy munkaviszonyban állt és vállalkozói tevékenységet is folytatott, az álláskeresési járadék összegét valamennyi munkaadónál, illetőleg vállalkozói tevékenysége során elért átlag járulékalap alapulvételével kell kiszámítani.

A járadék összege a folyósítás teljes időtartama alatt a járadékalap 60 százaléka, amely azonban nem lehet magasabb a jogosultság kezdő napján hatályos kötelező legkisebb munkabér napi összegénél.

Ha a járadék számításánál figyelembe vett összeg nem éri el minimálbért, akkor a járadék számításának alapja a fentiek szerint számított összeg 60%-a.

Az aktív korúak ellátásában résztvevőknek előírás a munkaügyi központokkal és a Családsegítő és Gyermejköltségi Szolgálattal való együttműködés. A megállapodás elsődleges célja olyan szolgáltatások biztosítása, amely a munkaerőpiacra történő visszahelyezést segíti. A beilleszkedést elősegítő program a munkanélküliség káros hatásait segítette enyhíteni.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

Az Önkormányzat pontos adatokkal nem rendelkezik a település ingatlanainak infrastrukturális ellátottságával kapcsolatban. A lakosság szinte teljes egészében saját tulajdonú lakásban él. A 150 lakásból kb. 50 komfort nélküli. A házak zöme vert falazatú. Az Önkormányzat bérlakással nem rendelkezik.

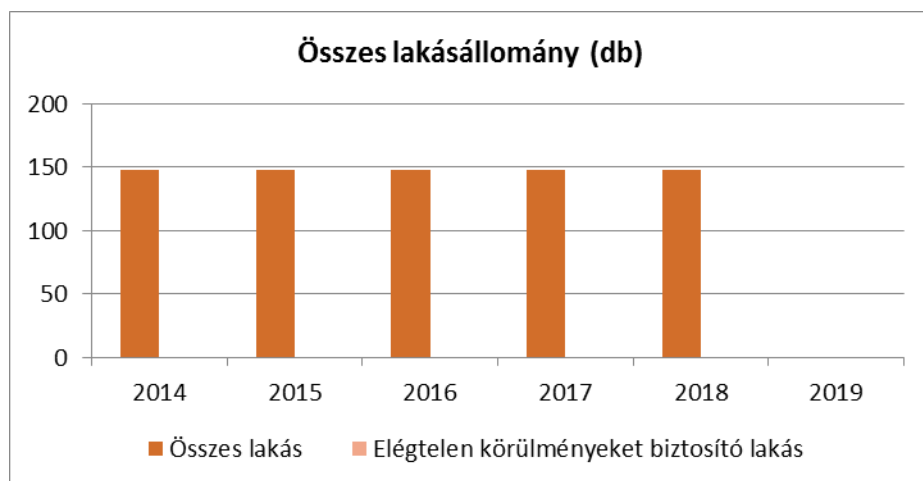
Udvariban a vezetékes ivóvízhálózattal való ellátottság 100%-os, csatornahálózat nincs kiépítve. Az úthálózat 90 %-ban szilárd burkolattal rendelkezik, két utca földes úton közelíthető meg, a járdák 80 %-a felújításra szorul.

A falut zsáktelepülés, buszközlekedése közepesnek mondható.

A lakásviszonyok jellemző problémája a közműdíj-, valamint lakáshitel-tartozások, hátralékok felhalmozódása. Lakhatást segítő támogatás a normatív lakásfenntartási támogatás, amely pénzbeli ellátásként nyújt a jegyző. Jellemző adat, hogy 2011-ben 65 fő részesült ezen támogatási formában, míg 2008-ig visszamenően a megelőző években nem került sor lakásfenntartási támogatás megállapítására.

Adósságkezelési szolgáltatást a településen nem vezettek be.

A községben hajléktalan személy nem él.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az eladósodottság mértékéről nem készült felmérés, de az Önkormányzathoz a közszolgáltatóktól beérkező behajtási kérelmek alapján elmondható, hogy a lakosság jelentős részének van felhalmozott tartozása (villamosenergia-, vízdíj, szemétszállítási díj).

Udvari 2003-tól falugondnoki szolgálatot tart fenn, amely 50-60 udvari ember életét könnyíti meg, lehetővé téve, hogy a szociális és egészségügyi ellátásokhoz hozzájussanak, hivatalos ügyeiket elintézzék, kulturális, művelődési igényeiket kielégítsék.

A szolgálat naponta 8 gyermeket visz óvodába, bevásárlások teljesítésével, a kinlakók szállításával igyekszik emberi életfeltételeket biztosítani a szervezett közlekedéstől elvágott és a legalapvetőbb szolgáltatásoktól is távol élő embereknek.

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

a) bérlakás-állomány

b) szociális lakhatás

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

e) lakhatást segítő támogatások

f) eladósodottság

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

A községben telep, szegregált lakórész nincsen, erre tekintettel a témakör kifejtése nem releváns.

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Udvari háziorvosi ellátását Dr. Albeck Zoltán háziorvos helyben heti két alkalommal (kedden 8.00-10.00 óra csütörtökön pedig 10.00-11.00 óra között) biztosítja, egyéb napokon előzetes bejelentkezés után a székhely gyönki rendelőben fogadja a betegeket. A gyermekorvosi ellátást Dr. Szoboszlai Ildikó végzi Gyöng Város gyermekorvosi rendelőjében hétfőtől péntekig 13.00-15.00 óra között. A védőnői szolgálat is Gyöng központtal működik 2 védőnővel, akik 7 települést látnak el.

Központi orvosi ügyelet jelenleg Hőgyész Nagyközségben, az Emergency Service Kft. szervezésében biztosított, amelynek fenntartása a település költségvetését jelentősen, évi 1 millió forinttal terheli meg az OEP-finanszírozás elégtelensége miatt, ami abból adódik, hogy az ügyelet területi lefedettsége nagy, de ritkán lakott a térség. Az ügyeletre való eljutás sok problémát vet fel, egyrészt tömegközlekedéssel ügyeleti időben Udvariból egyáltalán nem, gépjárművel téli időszakban szintén bizonytalan a megközelíthetősége. A fogorvosi ellátást Gyöngön Dr. Komáromi Zoltán fogszakorvos rendelőjében vehetik igénybe a páciensek.

A csecsemő- és gyermekorvosi szűréseket a védőnői és gyermekorvosi szolgálat rendszeresen elvégzi, a gyermekek fogorvosi szűrését a nevelési-oktatási intézmények koordinálják. Helyben tüdőszűrés nem biztosított. A Tolna Megyei Balassa János Kórház és Rendelőintézet szervezésében, külön busszal lehetőség nyílik minden évben a 40 év feletti nők mammográfiás szűrésére.

Szakellátás Tamásiban, szak- és fekvőbeteg-ellátás Szekszárdon (Tolna Megyei Balassa János Kórház), valamint Dombóváron (**Szent Lukács Kórház**), fejlesztő és rehabilitációs ellátás Szekszárdon érhető el, amelyek kb. 50 km-re fekszenek a településtől. A Pincehelyi kórházban jelenleg ultrahangos vizsgálatok és utókezelések folynak, azonban az intézmény jövője rendkívül bizonytalan, a tervek szerint utógondozót szeretnének kialakítani.

A nagy távolságok miatt kulcsszerepe van a tömegközlekedésnek, amely Szekszárd irányába kielégítőnek mondható (4-5 buszpárral), viszont Tamásiba csak többszöri átszállással és 1-2 buszpárral lehetséges. Akik állapotuk vagy koruk miatt nem tudnak tömegközlekedési eszközön utazni, kérhetnek a háziorvos javaslatára betegszállítást, vagy indokolt esetben és a szabad kapacitás erejéig a falugondnoki szolgálatot is igénybe vehetik a helyi lakosok.

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

Év	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (TS 5601)
2014	12,00
2021	17,00
2022	14,00
2017	n.a.
2018	n.a.
2025	n.a.

Forrás: TelR, KSH Tstar

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

Év	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 5901)	Ápolási díj, méltányossági alapon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 5902)	Összesen
2014	n.a.	n.a.	0,00
2021	n.a.	n.a.	0,00
2022	5,06	n.a.	5,06
2017	n.a.	n.a.	0,00
2018	n.a.	n.a.	0,00
2025	n.a.	n.a.	0,00

Forrás: TelR, KSH Tstar

A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma a vizsgált időszakban állandónak tekinthető, míg az ápolási díjban részesülők száma majdnem háromszorosára nőtt.

Az óvodába járó gyermekeknek a szakadati Óvoda konyhájáról, az iskolásoknak a Gyönki Iskola konyhájáról, a szociális étkezésben részesülőknek pedig kedvezményesen, a gyönki Hegyhát Integrált Szociális Intézményen keresztül, de szintén a szakadati Óvoda konyhájáról szállítják az egészséges táplálkozás szempontjainak megfelelő meleg ételt. A heti étrend összeállításánál törekednek arra, hogy az előírásoknak megfelelően egészséges, friss alapanyagokat használjanak fel.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz a Magyarországi Evangélikus Egyház fenntartásában működő Hegyhát Integrált Szociális Intézmény biztosítja az állampolgárok számára az egyenlő esélyű hozzáférést, amely Tolna megye egyik legnagyobb alap- és szakellátást nyújtó intézménye. Gyönk központjában helyezkedik el, 15 hektáros területen, zöldövezetben, tömegközlekedéssel jól megközelíthető.

A gondozási részlegek és az intézmény kiszolgáló egységei (konyha, mosoda, iroda, karbantartás- és parkgondozás) külön épületekben vannak elhelyezve.

Az idősek átlagos gondozást, ápolást nyújtó részlegében elsősorban azoknak a nyugdíjkorhatárt – indokolt esetben 18. életévét – betöltött személyeknek az ápolása- gondozása történik, akik egészségi állapotuk

miatt rendszeres gyógyintézeti kezelést nem igényelnek, de önmaguk ellátására nem, vagy csak folyamatos segítséggel képesek, és az alapellátás keretében ellátásuk nem biztosítható.

Az ellátás keretében a gondozottak fizikai (lakhatás, étkeztetés, ruházattal való ellátás, ruházat tisztítása, személyi higiénia biztosítása), egészségügyi (háziorvosi ellátás, szakellátáshoz való hozzájutás, gyógyszer, ápolási feladatok ellátása), mentálhigiénés (egyéni és csoportos pszichés gondozás) ellátása, foglalkoztatása, a szabadidő hasznos eltöltése biztosított.

A lakók rehabilitációját gyógytornász segíti. Ehhez fizioterápiás helyiség és jól felszerelt tornaszoba áll rendelkezésre.

A lakókörnyezetet otthonosan került kialakításra, minden gondozási részlegen társalgó, étkező ad lehetőséget a közös együttlétre, csoportos rendezvényekre.

A családi kapcsolatok ápolására a látogatók fogadására külön helyiség biztosított, valamint a lakószobákban a betegágyaknál vezetékes telefon található, melyen az ellátottak közvetlenül hívhatók.

A rászorulóknak számára a házi segítségnyújtás helyben, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás (e szolgáltatást a Tamási kistérség 32 településén és Szekszárd kistérség 2 településén 355 készülékkel biztosítja), az idősek nappali ellátása, családsegítés, gyermekjóléti szolgáltatás és idősek otthona gyönki központtal érhető el. A szociális ellátások és a szolgáltatások összehangoltan, koordináltan működnek, nagymértékben lefedik a szociális szükségleteket.

Az Önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

A településen alkalmanként szervezünk sportprogramokat, mint például a Falunap alkalmából megrendezendő futball- és fogathajtó verseny, amihez a játzó- és pihenőpark biztosítja a megfelelő környezetet a sportolni vágyók számára.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

3.7 Községi viszonyok, helyi közélet bemutatása

A községi élet színterei: Művelődési ház, a könyvtár és a községi templomok. Helyi média nem működik a településen. A lakosság az önkormányzat által készített hirdetések, szórólapok útján tájékozódik a legfontosabb történésekről. Évente egyszer közmeghallgatás keretében van lehetőség a lakossági problémák nagyobb körben való megtárgyalására. A Közös Hivatal Udvari Kirendeltsége munkanapokon

minden nap fogadja ügyfeleit. A hatósági osztályvezető hétfőnként tart helyben fogadónapot 8-tól 10 óráig. Hétfői napokon 10.00-11.00 óra között a Tamási Járási Hivatal ügyintézője tart ügyfélfogadást.

A település hagyományos rendezvényei: Gyereknapi, Szüreti nap, Idősek napja, Falunap, Márton nap, Mindenki karácsonya.

A településen működő civil szervezetek szintén tevékenyen vesznek részt a közéletben, a programok szervezésében.

A községben nemzetiségi, etnikai konfliktusok nem jellemzőek.

a) közösségi élet színterei, fórumai

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

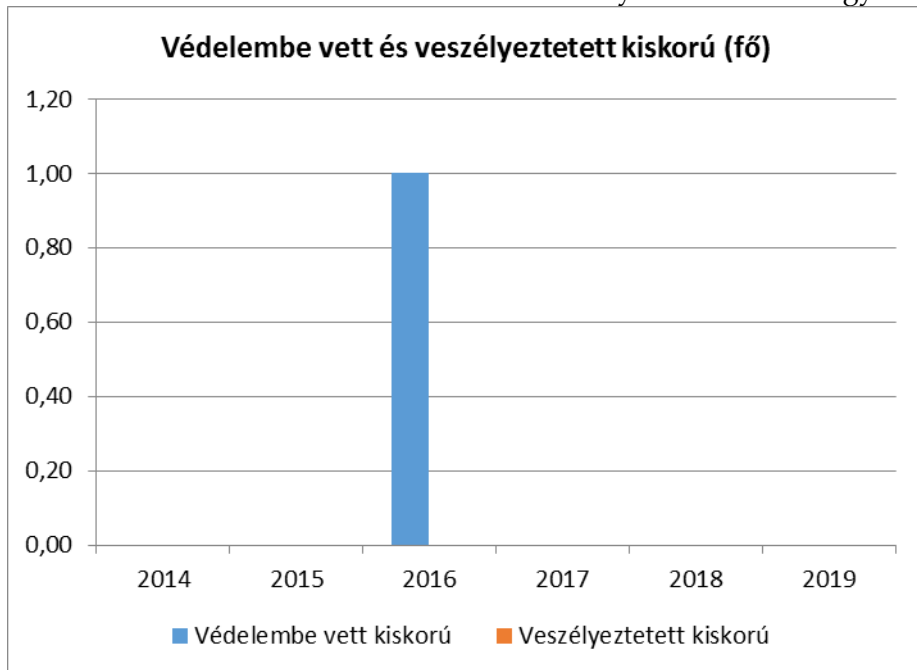
3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Tartós munkanélküliség.	Információs szolgálat, hatékony informálás elhelyezkedési, képzési lehetőségekről, közfoglalkoztatás továbbfolytatása.
Piacképes szakképzettség hiánya.	Az általános iskolában a pályaorientációra nagyobb hangsúlyt kell fektetni, egyeztetve a munkaügyi központokkal, munkaerő piaci szakemberekkel.
Generációk közötti negatív minta „átörökítése”.	Szakemberek bevonásával tanácsadások, közösségi programok szervezése védőnő, családsegítő szolgálat, pedagógusok bevonásával. Önellátásra, önfenntartásra nevelés.
A lakosság egészségi állapota nem megfelelő.	Egészségügyi szűrések, prevenciós előadások szervezése, lakosság ösztönzése a szűréseken való részvételre
Nincs felmérés a lakóingatlanok infrastrukturális felszereltségéről, állapotáról.	Felmérés elkészítése

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

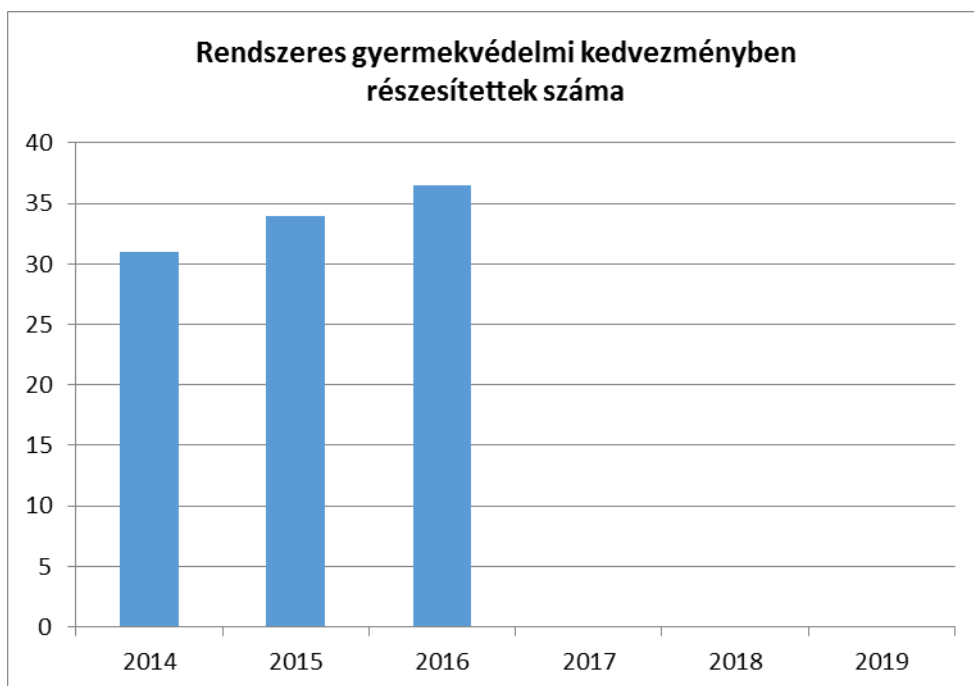
4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

4.1.1. számú táblázat- Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.1.2. számú táblázat- Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

Forrás: TeIR, KSH Tstar

2018-ban 42 gyermek részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, ebből tartósan beteg 2 fő, fogyatékos nem volt közöttük. Védelembe vett gyermek az elmúlt években csupán egy volt, a veszélyeztetett gyermekek száma nullára csökkent a vizsgált időszakban. Az óvodáskorúak közel 90 %-a, az iskolások 80 %-a gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, így ingyenes étkezésben és tankönyvellátásban részesülnek.

A helyi ellátórendszer különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családokat a gyermeknevelésben. A helyi rendszer további jellemzője, hogy a veszélyeztetettség megelőzését szolgálja. A megelőző tevékenység a köznevelési, egészségügyi, szociális ellátáson keresztül valósul meg és az egyes ágazatok együttműködésén alapul. A Községben a gyermekvédelmi alapellátások kiépültek, a preventív gyermekvédelem minden gyermekekkel foglalkozó intézményben, szakmai programban jelen van. A gyermekszegénység csökkentése átfogó, minden ágazatra kiterjedő intézkedéseket igényel. Nem magyar állampolgárságú, vagy kettős állampolgársággal rendelkező gyermek nincs a településen.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben nem élnek gyermekek Udvariban.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Gyöng központtal működik a védőnői szolgálat 2 főállású védőnővel. Gyöng, Diósberény, Miszla, Szakadát, Szárazd, Udvari és Varsád településeken látják el az egyre csökkenő gyermeklétszámú családokat.

Szintén Gyöng körzetközponttal működnek a háziiorvosi praxisok, eredetileg 3 körzettel, de az I. számú háziiorvosi körzet évek óta betöltetlen és a többszöri pályázatát ellenére sem volt jelentkező az állásra. A két praktizáló háziorvos között kerültek felosztásra az ellátatlan körzet lakói. Mindkét orvos tart rendelőt a vidéki településeken is heti két alkalommal.

A gyermekorvosi praxisban szintén évek óta helyettesítéssel biztosított a gyerekek ellátása. Jelenleg a 2012-ben átadott Egészségügyi és Szociális Központ minden igényt kielégítő gyermekorvosi rendelőjében hétfőtől

péntekig 13.00 és 15.00 óra között fogadja a hét település gyermekeit Dr. Szoboszlai Ildikó kölesdi házi gyermekorvos.

A gyermekjóléti szolgáltatást intézményfenntartó társulás keretei között a Magyarországi Evangélikus Egyház HEGYHÁT EVANGÉLIKUS SZERETETSZOLGÁLAT Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat látja el.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

d) gyermekjóléti alapellátás

e) gyermekvédelem

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Udvari Község Önkormányzata Diósberény gesztorságával, Keszőhidegkút, Miszla, Regöly, Szakadát, Pári és Varsád településekkel közösen óvodafenntartó társuláson keresztül tesz eleget óvodai nevelési feladatainak. 2017 óta helyben már nem működtet óvodát, az udvari gyerekeket a varsádi óvoda várja, ahol két óvodapedagógus és egy szakképzett dajka foglalkozik a kicsikkel 6.00 órától 14.00-ig. A gyerekek számára külső szakember bevonásával biztosított a logopédiai és gyógypedagógiai szakellátás.

A település általános iskolás korú gyermekei 2012. december 31-ig az önkormányzati fenntartású, Hegyhát Integrált Közoktatási Társulás gyönki tagintézményében tanultak, amelyet 2013. január 1. óta átvett a központi irányítású Klebelsberg Intézményfenntartó Központ (későbbi nevén Tamási Tankerületi Központ).

Pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül: Az Önkormányzat hozzájárul a gyermekekkel kapcsolatos költségekhez, illetve a gyermekek gondozásával kapcsolatos feladatokhoz. A gyermekek számára megszervezi a tankönyvosztást, beiskolázási támogatást

biztosít az általános iskolás és középiskolás gyermekek számára. Az egyes szolgáltatások, ellátások szociális rászorultság alapján, más ellátások alanyi jogon járnak a gyermekek részére.

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutakozó eltérések

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

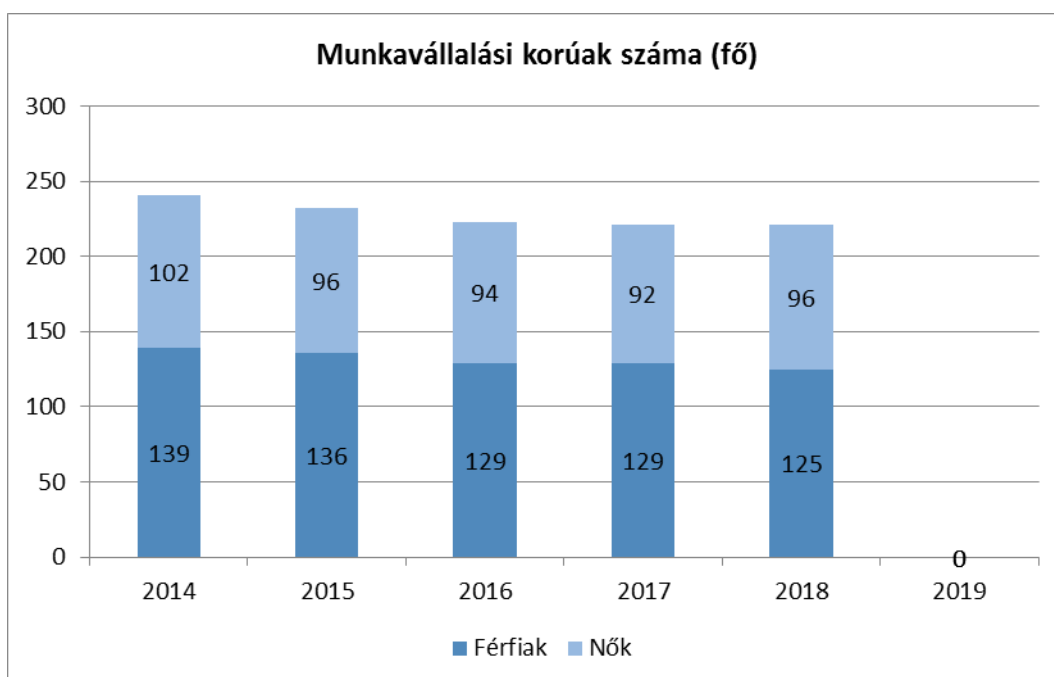
4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

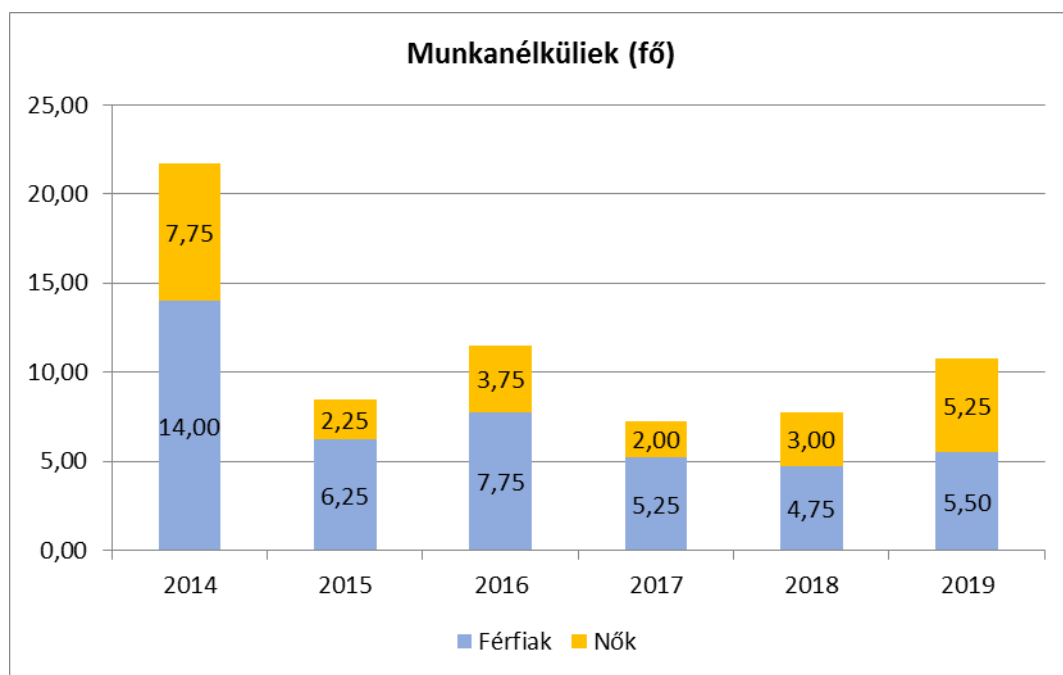
A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A köznevelési rendszer átalakításával az Önkormányzat fenntartói státuszból működtetői státuszba került.	2013. január 1. napjától a köznevelési rendszer átalakításából adódóan újra kell gondolni azokat a feladatokat, programokat, támogatási rendszert, amelyet az Önkormányzat, mint fenntartó biztosított.
Családok nehéz anyagi helyzete, szétesése, gyermekek életkörülményeinek romlása.	Szakemberek továbbképzése, szülők intenzívebb bevonása.
Szocializációs problémák a gyermekek körében.	Közösségszervező rendezvények, több program a gyerekeknek.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

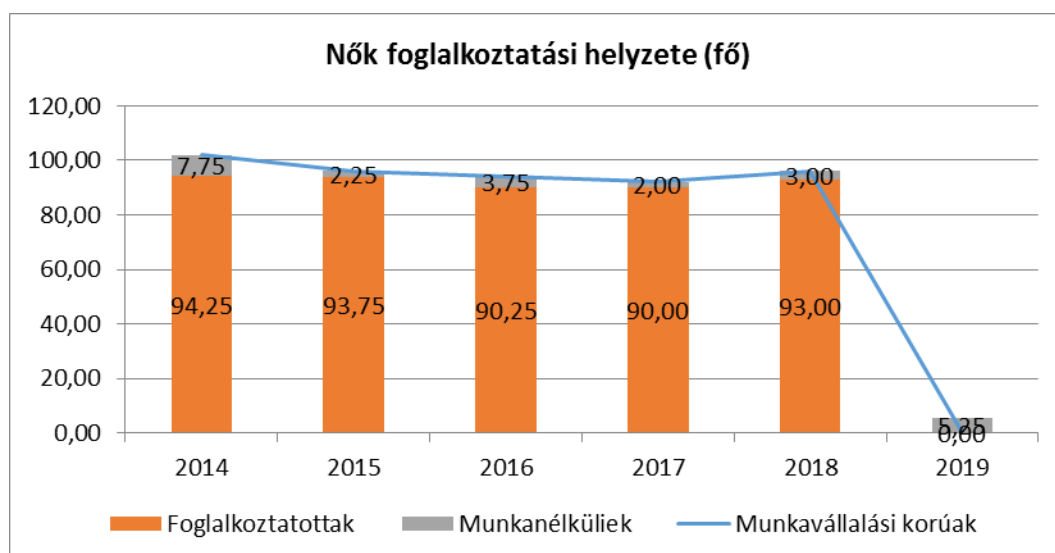

Forrás: TeIR, Önkormányzat adatai

Kiemelten hátrányos helyzetben vannak

- az 50 év feletti nők a változó képzettségi követelmények, életkoruk,
- a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya,
- a GYES-en lévő, illetve onnét a munkába visszatérni kívánó, valamint kisgyermekes édesanyák a munkából való hosszú kiesés miatt.

A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel. Az anyagi kiszolgáltatottságukat fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt, hiszen a 60-as és 70-es években számos családnya háztartásbeliként tevékenykedett.

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A településen a két és fél év alatti gyerekek napközbeni elhelyezésére nincs intézményi lehetőség. A szomszédos kisvárosban, Gyöngyösön se működik már családi napközi, amikor működött, az udvari gyerekek ellátására akkor se volt igény. A varsádi óvoda 7.00 órától fogadja a gyerekeket délután 16.30-ig.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A gyermekvédelmi, szociális szolgáltatások, a családsegítő szolgálat, a védőnői hálózat, a rendőri tevékenység eredményeként, a jelzőrendszerek alapján országosan egyre több esetre derül fény, egyre többen tudják, hogy problémáikkal hova fordulhatnak segítségért. Udvariban családi viszályhoz az elmúlt öt évben a rendőröket 5 esetben riasztották. Az Önkormányzat részéről beavatkozást egyik eset sem igényelt.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

50 km-es körzetben egy anyaoththon található, Szekszárd Megyei Jogú Város területén, amit szükség esetén igénybe vehetnek a krízishelyzetbe került anyák. A községből az elmúlt öt évben nem vette igénybe senki ezt a segítséget.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Szakképzettség hiánya, nem piacképes szakképzettség.	Népszerűsíteni kell az átképzési programokat, melyek segítséget nyújthatnak a megfelelő munkahely megteremtéséhez.
Háztartásvezetési, gyermeknevelési ismeretek hiánya.	Védőnői és gyermekjóléti szolgálat bevonásával foglalkozások szervezése, „Baba-Mama klubok,” létrehozása.
Kisgyermekes édesanyák elhelyezkedési nehézségei.	Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése, illetve azok elérésnek

	biztosítása. Az Önkormányzat gazdasági helyzetének figyelembe vételével az ellátás költségeinek átvállalása.

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 5201)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 5301)	Összes nyugdíjas
2014	51	55	106
2021	54	55	109
2022	51	55	106
2017	49	53	102
2018	54	51	105
2025	n.a.	n.a.	-

Forrás: TelR, KSH Tstar

Az időskorúak családi állapotára jellemző, hogy korban előrehaladva fokozatosan csökken a házasok, és növekszik az özvegyek aránya. Településünkön magas az özvegy nők száma.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

A településen a közintézményekben nem történik nyugdíjas személy foglalkoztatása. Általánosságban elmondható, hogy nyugdíjasok foglalkoztatására a munkáltatók körében nincs igény, mivel sajnos az aktív korúak teljes foglalkoztatottsága sem megoldott, ami országos probléma.

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesítettek átlagos száma

Év	Időskorúak járadékában részesítettek (évi) átlagos száma (fő) (TS 5701)
2014	1,00
2021	1,00
2022	1,00
2017	n.a.
2018	n.a.

2025	n.a.
------	------

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A vizsgált időszakban csupán egy időskorúak járadékában részesülő lakosunk volt. A magas munkanélküliségi adatok kedvezőtlenek az idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának előmozdítására. A munkanélküliek korcsoportonkénti megoszlása országosan rámutat, hogy az idősebb korosztályokat arányaiban jobban sújtja a munkanélküliség. Jelenleg a településen ez inkább a középkorú és annál idősebb korosztályra jellemző adat. Az idősek, nyugdíjasok jövedelmi helyzetére tekintettel az egészségesek szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet, bár erre lehetőség szinte egyáltalán nem adódik helyben.

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (TS 0328)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 5101)	
		Fő	%
2014	55	n.a.	-
2021	56	n.a.	-
2022	59	n.a.	-
2017	60	n.a.	-
2018	61	n.a.	-
2025	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A nappali ellátás az Szt. által biztosított alapellátási forma, amely hajléktalan személyek és elsősorban saját otthonukban élő, tizennyolcadik életévüket betöltött, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek részére biztosít lehetőséget napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére, napközbeni étkezésre. A településen nappali ellátás nem működik.

A szociális alapszolgáltatások közül a községben elérhető az étkeztetés, a házi segítségnyújtás és a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás. A szociális alapszolgáltatásokat a Magyarországi Evangélikus Egyház fenntartásában működő Hegyhát Integrált Szociális Intézmény biztosítja.

A falugondnoki szolgáltatás az aprófalvak intézményhiányból eredő hátrányainak enyhítésére, a közszolgáltatásokhoz, valamint az alapszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítására szolgál. 600 lakosnál kevesebb településen hozható létre. Udvariban 2003. óta működik a Falugondnoki Szolgálat.

A közösségi közlekedéshez való hozzáférés az idősek számára leginkább autóbusszal biztosított. Szekszárdra naponta 5-6 buszpár közlekedik, Tamásiba, a járási székhelyre, naponta két buszpárral lehet eljutni.

Szervezett mozi, színház és múzeumlátogatás a vizsgált időszakban nem volt a településen, az Idősek Klubjában azonban többször szerveztek kirándulásokat, zenés rendezvényeket az idősek számára. Vallásgyakorlásra a helyi katolikus és a gyönki evangélikus templomban van lehetőség. Kéthetente és ünnepeken vannak istentiszteletek.

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

c) idősek informatikai jártassága

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A település valamennyi rendezvényére a Falugondnoki Szolgálat gépjárművével elszállítjuk a mozgásukban korlátozott idős lakosokat. Az Önkormányzat idősek napja alkalmából minden évben ünnepségre hívja a 60 év feletti lakosokat, ahol a helyi gyerekek, vagy meghívott előadók adnak műsort a megjelenteknek. Ezen alkalmakkor az elmúlt években jelképes ajándékot kapott valamennyi 60 év feletti udvari lakos, de az Önkormányzat szűkös anyagi helyzete miatt a 2012. évben már csak vállalkozók felajánlásával lehetett megvendégelni a nyugdíjasokat.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas az egyedül élők aránya.	Az egyedül élőket biztosítani szükséges arról, hogy a falu közössége figyelembe részesíti őket és fontosak a közösség számára.
Egészségügyi problémák fokozott megjelenése.	Egészséges életmód népszerűsítése, szűrővizsgálatok szervezése.
Gyakran válnak áldozattá.	Idősek személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékosággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos fogalmát a következőképpen határozza meg: fogyatékos személy az, aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem

birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A községben és közvetlen környezetében nincs lehetőség fogyatékos személyek foglalkoztatására.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 6201)	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 6301)	Összesen
2014	14	13	27
2021	15	12	27
2022	13	11	24
2017	13	11	24
2018	17	10	27
2025	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Nappali ellátást biztosító intézménnyel nem rendelkezik a település. Idősek napközije Gyöng városban működik, ahol tudják fogadni az udvari időseket és fogyatékosokat is, de eddig nem volt erre a szolgáltatásra jelentkező. Önálló életvitelt támogató helyi szolgáltatásaink a házi segítségnyújtás, ahol 3 fő gondozónő (2 fő 4 órában, 1 fő 8 órában), továbbá a Falugondnoki Szolgálat, ahol 1 fő falugondnok áll rendelkezésére a szolgáltatásokat igénylőknek a mindennapi szükségleteik kielégítésére, mint például bevásárlás, takarítás, orvoshoz szállítás, gyógyszerkiváltás. A Családsegítő Szolgálat a hivatalos ügyek intézésében és az ellátások igénylésében működik közre.

Az Önkormányzat, a Könyvtár épülete és az Orvosi rendelő rámpával rendelkezik. A Művelődési ház akadálymentesítése még nem történt meg. Sajnos egyik eddig felsorolt épület sem teljes körűen akadálymentes: info - kommunikációs akadálymentesítése nem megoldott.

Az Önkormányzat saját honlapot üzemeltet, ahol a települést érintő friss hírek, információk is elérhetők. A honlapon e-ügyintézés nem működik.

A település közterületeit, közparkjait úgy alakítottuk ki, hogy kerekesszékekkel megközelíthetők legyenek. A járdák sajnos még több helyen felújításra és átalakításra szorulnak. A buszmegálló környezete sem alkalmas jelen állapotában arra, hogy azokat a fogyatékkal élők biztonságosan igénybe tudják venni. A közösségi közlekedés járműveit csak külső segítséggel tudják használni. Pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló

juttatások, szolgáltatások): az Önkormányzat a Falugondnoki Szolgálat működtetésével próbál a fogyatékkal élők mindennapi életviteléhez segítséget nyújtani (személyszállítás, gyógyszerfelírás, -kiváltás, stb.).

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az önkormányzati épületek nem teljes körűen akadálymentesek.	Az önkormányzati épületek teljes körű akadálymentesítése.
Nincs pontos adat a fogyatékosokkal kapcsolatban.	Felmérést kell végezni és adatbázis létrehozása szükséges.
Helyben meglévő szolgáltatásokat nem szívesen fogadják a rászorultak.	Szakemberek bevonása, elbeszélgetés megszervezése pl. a házi gondozókkal.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

Az Önkormányzat feladatainak ellátása során folyamatosan együttműködik a település civil szervezeteivel, amelyek aktív tevékenységet folytatnak, rendezvényeiken, programjaikon a lakosság szívesen vesz részt. Segítséget nyújtanak az Önkormányzat által szervezett rendezvények lebonyolításában is.

A településen tevékenykedő 2 civil szervezet közül az Egymásért Egyesület 2006-ban alakult. Jelenleg 25 fő körüli a taglétszám. Az Egyesület két néptáncsoportot működtet. A Felhő néptáncsoportban a gyerekek, a Tulipán néptáncsoportban a felnőttek táncolhatnak, énekelhetnek. Az Egyesület részt vesz a télapó-és karácsonyi műsor, a farsangi multság, a húsvéti műsor, gyermeknap, majális és a Falunap megszervezésében.

Az Udvari Polgárőr Egyesület a helyi közbiztonság megszervezésében végez jelentős munkát.

Az Önkormányzat tagja a Tamási székhellyel működő, 31 települést magába foglaló Magyarországi Evangélikus Egyháznak, amely a szociális alapellátás megszervezésében, a belső ellenőrzések koordinálásában működik közre.

A településen a katolikus a református és az evangélikus felekezet számára biztosított a hitélet gyakorlása. Mindhárom egyház partner az alkalmanként megrendezett ökumenikus istentiszteletek megtartásában.

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

A HEP és az annak alapjául szolgáló helyzetelemzés előkészítésben részt vettek a Községben és a Községért munkálkodó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési és közművelődési szakemberek. Módszere a személyes és az online kapcsolattartás, mely a kiemelt csoportokkal összefüggő problémák feltárására, majd a programtervezet véleményezésére koncentrált.

A tervezet az Önkormányzat honlapján, www.udvari.hu közzétételre került, nyomtatott formában a Közös Hivatal Udvari Kirendeltségén hozzáférhető volt, illetve hirdetmény útján is tájékoztattuk a lakosságot annak elkészültéről.

A program elfogadása nyilvános testületi ülésen történt, melynek időpontjáról a lakosság a meghívó hirdetőtáblára történő kifüggesztése útján értesült.

A program ugyancsak mindenki számára elérhető a település honlapján, továbbá papír alapon is megtekinthető a Kirendeltségen. A magánszemélyek és a különböző szervezetek a Kirendeltségen személyesen vagy bármelyik elérhetőségén észrevételt tehetnek a programra vonatkozóan.

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

b) az *a)* pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Tartós munkanélküliség.	Információs szolgálat, hatékony informálás elhelyezkedési, képzési lehetőségekről, közfoglalkoztatás továbbfolytatása.
	Piacképes szakképzettség hiánya.	Az általános iskolában a pályaaorientációra nagyobb hangsúlyt kell fektetni, egyeztetve a munkaügyi központokkal, munkaerő piaci szakemberekkel.
	Generációk közötti negatív minta „átörökítése”.	Szakemberek bevonásával tanácsadások, közösségi programok szervezése védőnő, családsegítő szolgálat, pedagógusok bevonásával. Önellátásra, önfenntartásra nevelés.
	A lakosság egészségügyi állapota nem megfelelő.	Egészségügyi szűrések, prevenciók előadások szervezése, lakosság ösztönzése a szűréseken való részvételre
	Nincs felmérés a lakóingatlanok infrastrukturális felszereltségekről, állapotukról.	Felmérés elkészítése
Gyermekek	A köznevelési rendszer átalakításával az Önkormányzat fenntartói státuszából működtetői státuszba kerül.	2013. január 1. napjától a köznevelési rendszer átalakításából adódóan újra kell gondolni azokat a feladatokat, programokat, támogatási rendszert, amelyet az Önkormányzat, mint fenntartó biztosított.
	Családok nehéz anyagi helyzete, szétesése, gyermekek életkörülményeinek romlása.	Szakemberek továbbképzése, szülők intenzívebb bevonása.
	Szocializációs problémák a gyermekek körében.	Közösségszervező rendezvények, több program a gyerekeknek.

Idősek	Magas az egyedül élők aránya	Az egyedül élőket biztosítani szükséges arról, hogy a falu közössége figyelembe részesíti őket és fontosak a közösség számára.
	Egészségügyi problémák fokozott megjelenése.	Egészséges életmód népszerűsítése, szűrővizsgálatok szervezése.
	Gyakran válnak áldozattá.	Idősek személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése.
Nők	Szakképzettség hiánya, nem piacképes szakképzettség.	Népszerűsíteni kell az átképzési programokat, melyek segítséget nyújthatnak a megfelelő munkahely megteremtéséhez.
	Háztartásvezetési, gyermeknevelési ismeretek hiánya.	Védőnői és gyermekjóléti szolgálat bevonásával foglalkozások szervezése, „Baba-Mama klubok” létrehozása.
	Kisgyermekes édesanyák elhelyezkedési nehézségei.	Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése, illetve azok elérésnek biztosítása. Az Önkormányzat gazdasági helyzetének figyelembe vételével az ellátás költségeinek átvállalása.
Fogyatékkal élők	Az önkormányzati épületek nem teljes körűen akadálymentesek.	Az önkormányzati épületek teljes körű akadálymentesítése.
	Nincs pontos adat a fogyatékosokkal kapcsolatban.	Felmérést kell végezni és adatbázis létrehozása szükséges.
	Helyben meglévő szolgáltatásokat nem szívesen fogadják a rászorultak.	Szakemberek bevonása, elbeszélgetés megszervezése pl. a házi gondozókkal.

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	- Közfoglalkoztatás szervezése. - Pályaorientáció a piacképes szakképzés irányába, átképzések biztosítása. - Egészségügyi szűrések szervezése. - Felmérések készítése a településen élők életkörülményeiről.	Udvari Község Önkormányzata, polgármestere Tamási Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya Klebsberg Intézményfenntartó Központ HEGYHÁT EVANGÉLIKUS SZERETETSZOLGÁLAT Családsegítő Szolgáltatása HEGYHÁT EVANGÉLIKUS SZERETETSZOLGÁLAT Gyermekjóléti Szolgáltatása Háziorvos, házi gyermekorvos, Védőnői Szolgálat,

Gyermekek	- Szülők felkészítése, ösztönzése a gyermekvállalásra - Önkormányzati támogatások rendszerének átgondolása Községszervező programok a szocializációs problémák leküzdésére	Udvari Község Önkormányzata Óvoda, Iskola Védőnői Szolgálat HEGYHÁT EVANGÉLIKUS SZERETETSZOLGÁLAT Családsegítő Szolgáltatása HEGYHÁT EVANGÉLIKUS SZERETETSZOLGÁLAT Gyermekjóléti Szolgáltatása Házi gyermekorvos Könyvtár
Idősek	- Napi kapcsolattartás biztosítása az egyedül élő idősökkel - Programok szervezése az idősöknek - Egészségügyi szűrések, előadások szervezése - Tájékoztató előadások az áldozattá válás megelőzésére	Udvari Község Önkormányzata HEGYHÁT EVANGÉLIKUS SZERETETSZOLGÁLAT Házi segítségnyújtás szolgáltatása Falugondnoki Szolgálat Házi orvos Könyvtár Polgárőr Egyesület
Nők	- Baba-Mama Klub szervezése - Piacképes szakmára képzés, átképzés - Gyermekfelügyelet megszervezése dolgozó édesanyák számára	Udvari Község Önkormányzata Védőnői szolgálat HEGYHÁT EVANGÉLIKUS SZERETETSZOLGÁLAT Családsegítő Szolgáltatása HEGYHÁT EVANGÉLIKUS SZERETETSZOLGÁLAT Gyermekjóléti Szolgáltatása Tamási Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya
Fogyatékkal élők	- Önkormányzati épületek, közterületek teljes körű akadálymentesítése - Pontos felmérés az Udvariban élő fogyatékos személyek életkörülményeiről, egészségi állapotáról	Udvari Község Önkormányzata HEGYHÁT EVANGÉLIKUS SZERETETSZOLGÁLAT Házi segítségnyújtás szolgáltatása HEGYHÁT EVANGÉLIKUS SZERETETSZOLGÁLAT Családsegítő Szolgáltatása Falugondnoki Szolgálat Házi orvos

Jövőképünk

Udvari Község Önkormányzatának legfontosabb célja a folyamatos támogató jelenlét a Községben élő emberek mindennapjaiban, az életminőségük folyamatos javítása olyan segítő léttér kialakításával, amelyben az egyenlő esélyű hozzáférés mindenki számára biztosított. Olyan állapot kialakítása, amely egy fenntartható települést hoz létre és alapot biztosít a felnövekvő generáció helyben tartására, Udvariban való fejlődésére, kiteljesedésére.

Fontos, hogy a **mélyszegénységben élők** számára kitörési pontokat teremtsünk. Kiemelt területnek tartjuk a **gyerekek** egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek kialakítását. Folyamatosan odafigyelünk, hogy az **idősek** továbbra is a társadalom hasznos, értékes tagjának érezhessék magukat, a nyugodt, békés idősor biztosítására. Elengedhetetlennek tartjuk, hogy a **nők** minden tiszteletet és segítséget megkapjanak ahhoz, hogy legszebb feladatukat, az anyaságot problémamentesen megélhessék és a jövő generációját tisztességgel, odaadással felnevelhessék. Különös figyelmet fordítunk a **fogyatékkal élők**re,

fogyatékoságukkal kapcsolatban megtapasztalt problémáik, nehézségeik megoldására, ezáltal elérve azt, hogy településünkön ugyanolyan értékű személynek érezhessék magukat, mint egészséges embertársaik.

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők.....

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek.....

Folyamatosan odafigyelünk az idősek.....

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén.....

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők.....

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Közfoglalkoztatás szervezése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Tartós munkanélküliség
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	- Munkanélküliség csökkentése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- Start munkaprogramok szervezése, - közfoglalkoztatási lehetőségek maximális igénybevétele.
Résztevők és felelős	Polgármester, jegyző, aljegyző, közfoglalkoztatást koordináló ügyintéző.
Partnerek	Tamási Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya, Magyarországi Evangélikus Egyház.
Határidő(k) pontokba szedve	A pályázati kiírásokban és a közfoglalkoztatási szerződésekben foglalt határidők.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A statisztikai mutatók javulása, munkanélküliek, segélyezettek számának csökkenése.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Motiváltság hiánya, személyre szabott elbeszélgetések.

Szükséges erőforrások	Pályázati támogatások, humánerőforrás.
-----------------------	--

2.

Intézkedés címe:	Piacképes szakképzések, átképzések szervezése
Feltárt probléma	Szakképzettség hiánya, nem piacképes szakmák.
Célok	- Munkanélküliség csökkentése, az álláskeresőket piacképes szakmákhoz, szakképesítésekhez juttatása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma)	- A munkanélküliek számára olyan képzések biztosítása, amelyekkel a munkaerőpiacon el tudnak helyezkedni.
Résztvevők és felelős	Polgármester, Tamási Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya
Partnerek	Tamási Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya, Magyarországi Evangélikus Egyház
Határidő(k)	2021. és 2025. között évente
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása, valamint fenntarthatósága	A statisztikai mutatók javulása, piacképes szakmát szerzők számának emelkedése, a munkaerőpiacon elhelyezkedők száma nő.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Motiváltság hiánya, személyre szabott elbeszélgetések, pályaaorientáció.
Szükséges erőforrások	Pályázati támogatások, szakemberek.

3.

Intézkedés címe:	Egészségügyi szűréseken való részvétel ösztönzése
Feltárt probléma	Rossz egészségi, fizikai és mentális állapotú lakosság, egészségtudatos életmód hiánya.
Célok	- Minél többen vegyenek részt az egészségügyi szűréseken, felvilágosító programokon.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma)	- Olyan szűrések szervezése, amelyek segítségével kiszűrhetők, megelőzhetők, illetve jó eséllyel gyógyíthatóak a betegségek.
Résztvevők és felelős	Polgármester, családsegítő, falugondnok, védőnő, háziorvos, házi gyermekorvos, fogorvos.
Partnerek	HEGYHÁT EVANGÉLIKUS SZERETETSZOLGÁLAT Családsegítő Szolgáltatása, Védőnői Szolgálat, Falugondnoki Szolgálat, HEGYHÁT EVANGÉLIKUS SZERETETSZOLGÁLAT Gyermekjóléti Szolgáltatása, háziorvos, házi gyermekorvos,

	óvoda, iskola, fogorvos.
Határidő(k)	2014. és 2025. között évente, félévente.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása, valamint fenntarthatósága	A statisztikai mutatók, a lakosság életminőségének javulása.
Kockázatok csökkentésük eszközei és	Motiváltság hiánya, személyre szabott elbeszélgetések, felvilágosító előadások.
Szükséges erőforrások	Pályázati támogatások, humánerőforrás.

4.

Intézkedés címe:	Önkormányzati támogatások rendszerének átgondolása
Feltárt probléma	Önkormányzat intézményfenntartói státuszának változása.
Célok	- Olyan támogatások biztosítása, amelyek hosszú távú befektetésként a gyermekszegénység visszaszorítását szolgálják.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma)	- Helyi szociális rendelet átdolgozása, támogatási igények felmérése.
Résztvevők és felelős	Képviselő-testület, polgármester, óvoda- és iskolapedagógusok.
Partnerek	Diósberényi Óvodafenntartó Társulás, óvoda, iskola, HEGYHÁT EVANGÉLIKUS SZERETETSZOLGÁLAT Családsegítő Szolgáltatása.
Határidő(k)	Felülvizsgálat 2020. december 31., majd évente.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása, valamint fenntarthatósága	Az igényeknek megfelelő szociális támogatások, a mélyszegénységben élő családok számának csökkenése.
Kockázatok csökkentésük eszközei és	Egyre csökkenő önkormányzati költségvetés, pályázati támogatások felkutatása.
Szükséges erőforrások	Pénz, szakemberek.

5.

Intézkedés címe:	Felmérések készítése a településen lakók életkörülményeiről
Feltárt probléma	Nincs pontos adatbázis a településen lakók életkörülményeiről.

Célok	- Rövidtávon adatgyűjtés, középtávon a problémák feltárása, hosszútávon a problémákra megoldások megtalálása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma)	- Olyan adatbázis létrehozása, aminek alapján célzottan lehet megoldásokat keresni a hátrányos helyzetű családok számára.
Résztvevők és felelős	Polgármester, házigondozó, falugondnok, családsegítő, háziorvos, házi gyermekorvos, védőnő, óvoda- és iskolapedagógusok.
Partnerek	HEGYHÁT EVANGÉLIKUS SZERETETSZOLGÁLAT Családsegítő Szolgáltatása, HEGYHÁT EVANGÉLIKUS SZERETETSZOLGÁLAT Gyermekjóléti Szolgáltatása, Falugondnoki Szolgálat, Védőnői Szolgálat, háziorvos, házi gyermekorvos, óvoda, iskola.
Határidő(k)	2020. október 31. adatbázis létrehozása, 2020. december 31. problémák nevesítése, 2021. december 31. problémák megoldásának elősegítése.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása, valamint fenntarthatósága	A statisztikai mutatók, a lakosság életkörülményeinek javulása.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Bizalom hiánya, személyre szabott elbeszélgetések.
Szükséges erőforrások	Pályázati támogatások, humán erőforrások.

6.

Intézkedés címe:	Közösségszervező programok a szocializációs problémák leküzdésére
Feltárt probléma	Szocializációs, beilleszkedési, önértékelési problémák.
Célok	- Községtudatos gondolkodás elsajátítása, az empátia, a szolidaritás és a segítőkészség ösztönzése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma)	- Olyan programok szervezése, ahol a különböző korú, nemű, nemzetiségű és érdeklődési körű emberek megismerhetik egymást, közelebb kerülhetnek egymáshoz és a közösség erejénél fogva át tudják segíteni egymást a mindennapi élet problémáin.
Résztvevők és felelős	Könyvtáros, családsegítő.
Partnerek	Könyvtár, HEGYHÁT EVANGÉLIKUS SZERETETSZOLGÁLAT Családsegítő Szolgáltatása, HEGYHÁT EVANGÉLIKUS SZERETETSZOLGÁLAT Gyermekjóléti Szolgáltatása
Határidő(k)	2020. és 2021. között félévente, évente.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása, valamint fenntarthatósága	Aktív közösségi élet, „kallódó gyerekek” számának csökkenése.

Kockázatok csökkentésük eszközei	és Motiváltság hiánya, személyre szabott elbeszélgetések, igényre szabott programok
Szükséges erőforrások	Pályázati támogatások, humánerőforrás.

7.

Intézkedés címe:	Ösztönző intézkedések gyermekek számának növelésére
Feltárt probléma	Alacsony a születések száma.
Célok	A gyermeklétszám növelésével az oktatási-nevelési intézmények jövője stabillá válhat. Vonatkozó mutatók: óvodás és iskolás gyermekek számának emelkedése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma)	- Vonatkozó rendeletek felülvizsgálata, - lakókörnyezet vonzóvá tétele, népszerűsítése.
Résztvevők és felelős	Képviselő-testület, jegyző.
Partnerek	HEGYHÁT EVANGÉLIKUS SZERETETSZOLGÁLAT Családsegítő Szolgáltatása, védőnő, oktatási, nevelési intézmények vezetői
Határidő(k)	- Rendeletek felülvizsgálata: 2014. december 31., - népszerűsítés: folyamatos.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása, valamint fenntarthatósága	- Gyermeklétszám emelkedése a településen és az intézményekben.
Kockázatok csökkentésük eszközei	és A gyermeklétszám emelkedés ellenére a politikai elhatározások miatt szűnnek meg az intézmények – lobbizás az intézmények megmaradásáért Anyagi korlátok – pályázati lehetőségek kihasználása
Szükséges erőforrások	Anyagi támogatások, humánerőforrás.

8.

Intézkedés címe:	Napi kapcsolattartás az egyedül élő időssekkel
Feltárt probléma	Magányos, befelé forduló idős korosztály
Célok	Szűkebb és tágabb környezetére is nyitott, érdeklődő, élénk közösségi életet élő idős lakosság.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma)	- Személyes kapcsolattartás, - közösségi programok szervezése.
Résztvevők és felelős	Családsegítő, házigondozó, falugondnok.

Partnerek	HEGYHÁT EVANGÉLIKUS SZERETETSZOLGÁLAT Családsegítő Szolgáltatása, HEGYHÁT EVANGÉLIKUS SZERETETSZOLGÁLAT Házi segítségnyújtás szolgáltatása, Falugondnoki Szolgálat.
Határidő(k)	- 2020. 12. 31., folyamatos.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása, valamint fenntarthatósága	- Időseknek szóló programok száma emelkedik, - kevesebb magányos idős ember.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Motiváció hiánya, személyes kapcsolatfelvétel.
Szükséges erőforrások	Anyagi támogatások, humánerőforrás.

9.

Intézkedés címe:	Közbiztonság erősítése a településen
Feltárt probléma	Időskorúak áldozattá válásának országos szintű emelkedése.
Célok	Biztonságos környezet kialakítása, az idősek áldozattá válásának megakadályozása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma)	- Személyes kapcsolattartás, - tájékoztató előadások a megelőzéssel kapcsolatban.
Résztvevők és felelős	Polgárőrök, körzeti megbízottak, falugondnok.
Partnerek	Polgárőr Egyesület, Tamási Városi Rendőrkapitányság, Falugondnoki Szolgálat.
Határidő(k)	- 2020. 12. 31., folyamatos.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása, valamint fenntarthatósága	- Kevesebb időseket is érő bűncselekmény.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Az idősek nem veszik igénybe a segítséget, családgondozó, polgárőr, személyes elbeszélgetés.
Szükséges erőforrások	Humánerőforrás.

10.

Intézkedés címe:	Egészségügyi szűrések, egészséges életmódra ösztönző előadások szervezése
-------------------------	--

Feltárt probléma	Az idős lakosság egyre romló egészségi állapota.
Célok	Betegségek kialakulásának megelőzése, várható életkor emelkedése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma)	- Olyan szűrések szervezése, amelyekkel kiszűrhetők, megelőzhetők a betegségek, illetve olyan időskort érintő életmód-tanácsadások, amelyek segítségével az idősök életminősége javítható.
Résztvevők és felelős	Háziorvos.
Partnerek	HEGYHÁT EVANGÉLIKUS SZERETETSZOLGÁLAT Családsegítő Szolgáltatása, Védőnői Szolgálat, háziorvos, fogorvos.
Határidő(k)	2020. és 2021. között évente, félévente.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása, valamint fenntarthatósága	A statisztikai mutatók, az idős lakosság életminőségének javulása.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Motiváltság hiánya, személyre szabott elbeszélgetések, felvilágosító előadások.
Szükséges erőforrások	Pályázati támogatások, humán erőforrás.

11.

Intézkedés címe:	Baba-Mama Klub szervezése
Feltárt probléma	Háztartásvezetési és gyermeknevelési ismeretek hiánya.
Célok	Pozitív szemléletű családanyák, részben önellátó háztartások, egészségesen táplálkozó és fejlődő gyermekek.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma)	- Olyan foglalkozások szervezése, ahol a háztartásvezetéshez, gyermekneveléshez kapnak információkat a nők, édesanyák. Önismereti tréningek szervezése.
Résztvevők és felelős	Családsegítő, védőnő.
Partnerek	HEGYHÁT EVANGÉLIKUS SZERETETSZOLGÁLAT Családsegítő Szolgáltatása, Védőnői Szolgálat, háziorvos, házi gyermekorvos.
Határidő(k)	2020. és 2021. között havonta, negyedévente.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása, valamint fenntarthatósága	Pozitív szemléletű, kiegyensúlyozott nők, édesanyák, gyermekek, családok.

Kockázatok csökkentésük eszközei	és Motiváltság hiánya, személyre szabott elbeszélgetések, felvilágosító előadások.
Szükséges erőforrások	Pályázati támogatások, humánerőforrás.

12.

Intézkedés címe:	Napközbeni ellátás megszervezése
Feltárt probléma	A GYES-ről munkába álló édesanyák elhelyezkedési esélyei csökkennek.
Célok	Nők, édesanyák visszakerülése a munkaerőpiacra, családi napközi létrehozása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma)	- Igényfelmérés után a Családi napközi létrehozásának megszervezése.
Résztevők és felelős	Védőnő, családgondozó.
Partnerek	HEGYHÁT EVANGÉLIKUS SZERETETSZOLGÁLAT Családsegítő Szolgáltatása, Védőnői Szolgálat, óvoda, iskola.
Határidő(k)	2020. 12. 31-ig igényfelmérés, 2021. 12. 31-ig megvalósítás.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása, valamint fenntarthatósága	Statisztikai mutatók javulása, munkanélküli nők számának csökkenése.
Kockázatok csökkentésük eszközei	és Motiváltság hiánya, személyre szabott elbeszélgetések.
Szükséges erőforrások	Anyagi támogatások, humánerőforrás.

13.

Intézkedés címe:	Akadálymentesítés
Feltárt probléma	A közintézmények, középületek akadálymentesítése nem teljes körű.
Célok	A fogyatékkal élők számára valamennyi közszolgáltatás elérhető.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma)	- Közintézmények teljes körű akadálymentesítése.
Résztevők és felelős	Képviselő-testület.
Partnerek	Gyönki Közös Önkormányzati Hivatal.

Határidő(k)	2020. 12. 31-ig felmérés, 2022. 12. 31-ig megvalósítás.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása, valamint fenntarthatósága	Statisztikai mutatók, fogyatékkal élők életminősége javul, közszolgáltatások elérése biztosítottá válik.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Forráshiány, pályázati támogatások.
Szükséges erőforrások	Pályázati támogatás, humán erőforrás.

14.

Intézkedés címe:	Pontos felmérés a fogyatékkal élők életkörülményeiről, állapotukról
Feltárt probléma	Nincs pontos nyilvántartás a fogyatékkal élők számáról, életkörülményeiről.
Célok	Célzott segítségnyújtás, nem marad ellátatlan senki.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma)	- Felmérés készítése, célzott segítségnyújtás.
Résztvevők és felelős	Családgondozó, falugondnok, házigondozó.
Partnerek	HEGYHÁT EVANGÉLIKUS SZERETETSZOLGÁLAT Családsegítő Szolgáltatása, Falugondnoki Szolgálat.
Határidő(k)	2014. 12. 31-ig igényfelmérés, 2021. 12. 31-ig megvalósítás.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása, valamint fenntarthatósága	Statisztikai mutatók javulása, Ellátottak számának emelkedése.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Elzárkózás a felmérés készítése elől, személyre szabott elbeszélgetések.
Szükséges erőforrások	Anyagi támogatások, humán erőforrás.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Közfoglalkoztatás szervezése	Tartós munkanélküliség	Munkanélküliség csökkentése	Helyi gazdasági program	Start munkaprogramok szervezése, közfoglalkoztatási lehetőségek maximális igénybevétele	Polgármester		A statisztikai mutatók javulása, munkanélküliek, segélyezettek számának csökkenése	Pályázati támogatások, humánerőforrás	Folyamatos foglalkoztatottság
2	<i>Piacképes szakképzések, átképzések szervezése</i>	Szakképzettség hiánya, nem piacképes szakmák	Munkanélküliség csökkentése, az álláskeresőket piacképes szakmákhoz, szakképzettséghez juttatása	Munkaügyi Központ képzési terve, helyi gazdaságfejlesztési program	A munkanélküliek számára olyan képzések biztosítása, amelyekkel a munkaerőpiacon el tudnak helyezkedni	Tamási Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya		Szakképzettek száma nő, munkanélküliek száma csökken	Pályázati támogatások, humánerőforrás	Családok anyagi helyzete javul
3	<i>Egészségügyi szűréseken való részvétel ösztönzése</i>	Rossz egészségi, fizikai és mentális állapotú lakosság, egészségtudatos életmód hiánya	Minél többen vegyenek részt az egészségügyi szűréseken, felvilágosító programokon	Országos egészségmegőrző és betegségmegelőző program	Olyan egészségügyi szűrések szervezése, amelyekkel kiszűrhetők, megelőzhetők, illetve jó eséllyel gyógyíthatók a betegségek, javítva ezzel a hátrányos helyzetű lakosság életminőségét.	Háziorvos, védőnő		Egészségügyi mutatók javulása	Pályázati támogatás, humánerőforrás	A lakosság életminőségének javulása

4.	<i>Felmérések készítése a településen lakók életkörülményeiről</i>	Nincs pontos adatbázis a településen lakók életkörülményeiről	A feltárt problémákra célzott megoldás biztosítása	Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia, helyi gazdasági program	Olyan adatbázis készítése, amely alapján célzott támogatás, segítség biztosítható a rászorulóknak	HEGYHÁT EVANGÉLIKUS SZERETETSZOLGÁLAT Családsegítő Sz., Közös Hivatal		A lakosság életkörülményei javulnak	Pályázati támogatások, humán erőforrás	A támogatások felhasználásának nyomon követése
----	--	---	--	---	---	---	--	-------------------------------------	--	--

II. A gyermekek esélyegyenlősége

1	Önkormányzati támogatások rendszerének átgondolása	Önkormányzati intézményfenntartói státuszának változtatása	Támogatások körének bővítése	„ Legyen jobb a gyerekeknek” Nemzeti stratégia	Olyan támogatások kidolgozása, amelyek hosszú távú befektetésként a gyermekszegénység visszaszorítását szolgálják, rendeletek felülvizsgálata	Képviselő-testület, jegyző, Közös Hivatal		A mélyszegénységben élő gyerekek és családok száma csökken	Pénzügyi források, humán erőforrás	Cél szerinti szociális juttatások folyamatos biztosítása
2	<i>Közösségsszervező programok a szocializációs problémák leküzdésére</i>	Szocializációs, beilleszkedési, önértékelési problémák	Közösségtudatos gondolkodás elsajátítása, az empátia, a szolidaritás és a segítőkészség ösztönzése	Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia	Olyan programok szervezése, ahol a különböző nemű, korú, nemzetiségű és érdeklődésű körű emberek megismerhetik egymást, közelebb kerülhetnek egymáshoz és a közösség erejénél fogva segítik egymást a mindennapi élet problémáin.	Könyvtáros, HEGERHÁT EVANGÉLIKUS SZERETETSZOLGÁLAT Családsegítő Szolg., HEGERHÁT EVANGÉLIKUS SZERETETSZOLGÁLAT Gyermek-jóléti Szolg.		Aktív közösségi élet, kallódó gyerekek számának csökkenése	Pályázati támogatások, humán erőforrás	Programok rendszeressége, stabil humán erőforrás
3	<i>Ösztönző intézkedések a gyermekek számának növelésére</i>	Születések alacsony száma	A gyermeklétszám emelkedésével az oktatási- nevelési intézmények jövőre stabilá válik, a település lakosságszáma emelkedik	Gazdasági program, költségvetési koncepció	Olyan támogatási rendszer kidolgozása és olyan lakókörnyezet biztosítása, amely elősegíti a fiatalok helyben tartását és	Képviselő-testület, jegyző		A gyerekek és a lakosság száma nő	Pénzügyi források, humán erőforrás	Stabil intézményi háttér

					letelepedés, családalapítását					
III. A nők esélyegyenlősége										
1	<i>Baba-Mama klub szervezése</i>	Háztartásvezetési és gyermeknevelési ismeretek hiánya	Pozitív szemléletű, kiegyensúlyozott nők, édesanyák, gyermekek és családok	Nemzeti Fejlesztési Stratégia, helyi gazdasági program	Olyan foglalkozások szervezése, ahol a háztartásvezetéshez, gyermekneveléshez kapnak információkat a nők, édesanyák, önismereti tréningek szervezése	Védőnő, HEGYHÁT EVANGÉLIKUS SZERETETSZOLGÁLAT Családsegítő Szolg.	2022. 12. 31.	Krizishelyzetbe került nők számának csökkenése	Pályázati támogatások, humán erőforrás	Folyamatos kapcsolattartás
2	<i>Napközbeni ellátás megszervezése</i>	A GYES-ről munkába álló édesanyák elhelyezkedési esélyei csökkennek	Nők, édesanyák visszakerülése a munkaerőpiacra	Nemzeti Fejlesztési Stratégia, helyi gazdasági program	Olyan, a gyerekek napközbeni ellátását biztosító szolgáltatás beindítása, amit a GYES-ről munkába álló édesanyák igénybe tudnak venni	Képviselő-testület, védőnő, HEGYHÁT EVANGÉLIKUS SZERETETSZOLGÁLAT családsegítő Szolg.	2021. 12. 31.	Munkanélküli nők számának csökkenése	Pénzügyi forrás, humán erőforrás	Megfelelő számú igény, anyagi források megléte
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	<i>Napi kapcsolattartás az egyedül élő idősekkel</i>	Magányos, befelé forduló idős korosztály	Szűkebb és tágabb környezetére is nyitott, érdeklődő, élénk közösségi életet élő idős lakosság	Időügyi Tanács "Aktív időskor" programja	A magára maradt, egyedül élő idősekről való gondoskodás, a kapcsolattartás elősegítése	HEGYHÁT EVANGÉLIKUS SZERETETSZOLGÁLAT Családsegítő Szolg., HEGYHÁT EVANGÉLIKUS SZERETETSZOLGÁLAT Házi segítségnyújtás szolg., falugondnok	2014. 12. 31.	Az időseknek szóló programok száma emelkedik, kevesebb magányos ember	Anyagi támogatások, humán erőforrás	Megfelelő személyi feltételek folyamatos biztosítása
2	<i>Közbiztonság</i>	Időskorúak	Biztonságos	Helyi	Olyan tájékoztató	Polgárőrök,	2014. 12. 31.	Bűncselekmény	Pénzügyi forrás,	Polgárőrség

	<i>erősítése a településen</i>	áldozat-tá válásának országos szintű emelkedése	környezet kialakítása, az idősek áldozattá válásának megakadályozása	közbiztonsági terv	előadások, kiadványok szerkesztése, amelyekkel megelőzhető az idősek áldozattá válása	körzeti megbízott, falugondnok		ek számának csökkenése	humán erőforrás	bevonása, folyamatos kapcsolattartás az idősekkel
3	<i>Egészségügyi szűrések, egészséges életmódra ösztönző előadások szervezése</i>	Az idős lakosság egyre romló egészségi állapota	Betegségek kialakulásának megelőzése, várható életkor emelkedése	Gazdasági program	Olyan szűrések szervezése, amelyekkel kiszűrhetők, megelőzhetők a betegségek, illetve olyan időskort érintő életmód tanácsadások, amelyek segítségével az idősek életminősége javítható	Háziorvos	2021. 12. 31.	Statisztikai mutatók, az idős lakosság életminőségének javulása	Pályázati támogatások, humán erőforrás	Folyamatos kapcsolattartás
...										
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	<i>Akadálymentesítés</i>	A közintézmények, közparkok akadálymentesítése nem teljes körű	A fogyatékkal élők számára is valamennyi közszolgáltatás elérhetővé tétele	Helyi gazdasági program	A település közintézményeinek, közparkjainak teljes körű akadálymentesítése	Képviselő-testület, Közös Hivatal	2022. 12. 31.	Az akadálymentesített közintézmények száma nő	Pályázati támogatások, humán erőforrás	A fenntartáshoz szükséges források megléte
2	<i>Falugondnoki autó akadálymentesítése</i>	A mozgásukban korlátozottak, idősek nehezen tudnak beszállni a falugondnoki autókba	A mozgásukban korlátozottak, idősek is igénybe tudják venni a Falugondnoki Szolgálatot.	Helyi gazdasági program	A falugondnoki autók lecserélése olyan járműre, amit a mozgásukban korlátozottak, idősek is igénybe tudnak venni, vagy a jelenlegi gépjármű rámpával történő felszerelése	Képviselő-testület, falugondnok	2021. 12. 31.	A Falugondnoki Szolgálatot igénybe vevők számának emelkedése, a szolgáltatás szín-vonalának javulása	Pályázati támogatások, humán erőforrás	A Falugondnoki Szolgálat fenntartásához szükséges források megléte

3	<i>Pontos felmérés a fogyatékkal élők életkörülményeiről, állapotukról</i>	Nincs pontos felmérés a fogyatékkal élők számáról, életkörülményeiről	Célzott segítségnyújtás, ne maradjon ellátatlan senki	Helyi gazdasági program	Olyan felmérés készítése, amely alapján célzott segítség nyújtható a fogyatékkal élőknek	HEGYHÁT EVANGÉLIKUS SZERETETSZÓ LGÁLAT Családsegítő Szolg., HEGYHÁT EVANGÉLIKUS SZERETETSZÓ LGÁLAT Házi segítségnyújtás szolg.	2021. 12. 31.	Az ellátásban részesülők számának emelkedése	Humán erőforrás, pénzügyi források	Folyamatos kapcsolattartás
---	--	---	---	-------------------------	--	---	---------------	--	------------------------------------	----------------------------

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

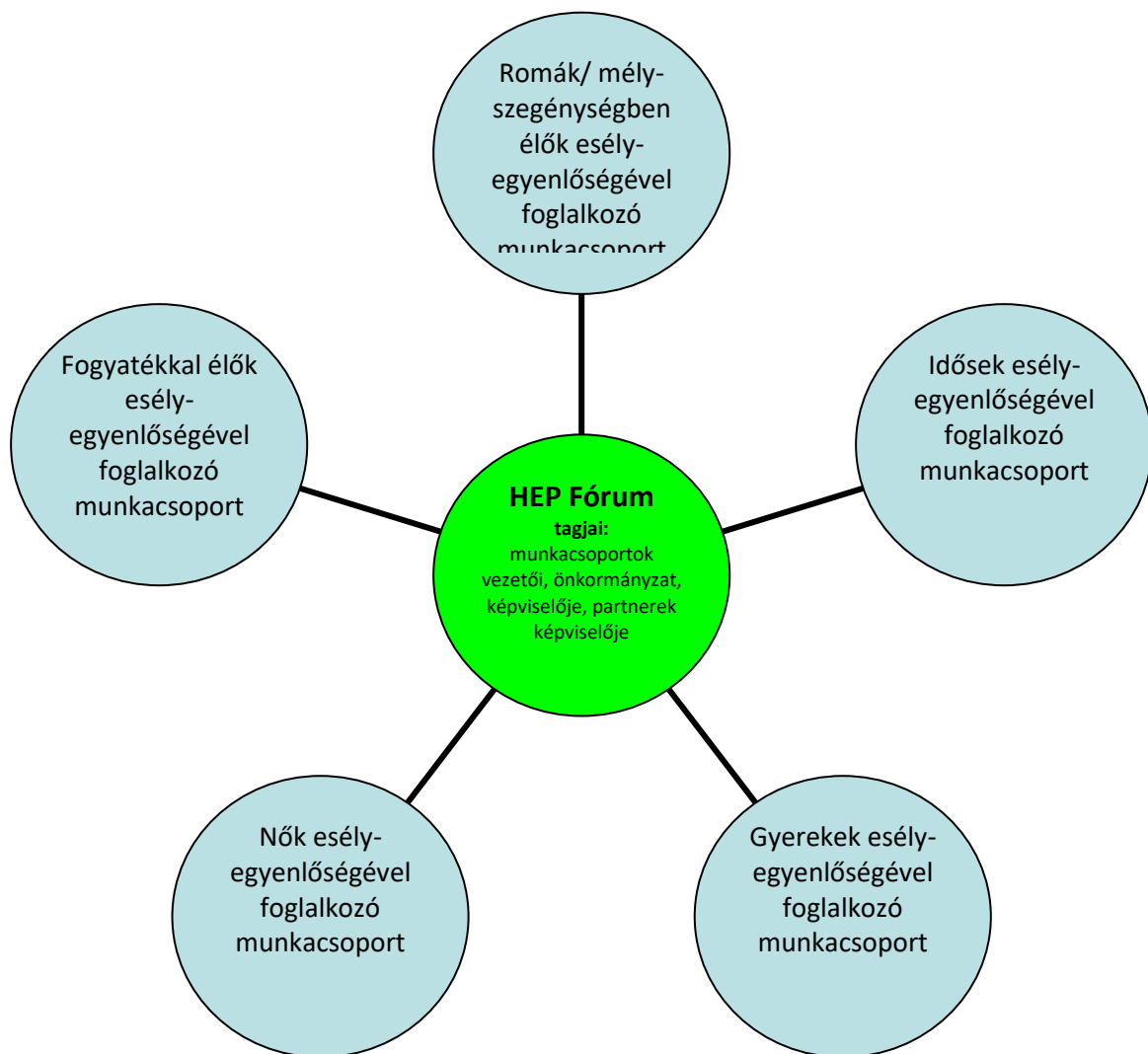
A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről Peszt Attila felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Udvari Község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Udvari Község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:

Dátum: Udvari, 2020

Peszt Attila
polgármester

Udvari Község Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum: Gyönk, 2020

Partner aláírás

Dátum: Gyönk, 2020

Partner aláírás

Dátum: Gyönk, 2020

Partner aláírás